



LEOBEN

4/2014



DNES mariánske premeny



Mariánský stĺp po štyroch rokoch opäť požehnali

Keď starí Mestečania pred asi štvrttisícročím vztyčovali mariánsky stĺp so sochami Panny Márie a Ježiška, istotne to bola mimoriadne slávnostná chvíľa, na ktorej sa stretli obyvatelia z Mestečka, ale aj bezprostredného okolia, mestečský starosta s prísaznými, pátri jezuiti i generalita z pevnosti. Po dvestopäťdesiatich rokoch, keď mariánsky stĺp pred Kostolom sv. Ignáca vztyčovali po štvorročnom komplexnom reštaurovaní znovu, bola atmosféra podobne slávnostná, azda navyše ešte premestená s históriou a pietou práve tohto miesta.

V modernejšom zložení práve v Roku Sedembolestnej Panny Márie prišli osláviť požehnanie barokového mariánskeho stĺpa v sobotu 28. júna veriaci z mesta a primátor s poslancami na slávnostnej svätej omši, ktorú v Kostole sv. Ignáca celebraval pán farár Patril Bacigál. Pred zíduvšími sa Leopoldovčanmi zauvažoval: *„Čo nás v tejto spoločnosti, ktorá tak postupila dopredu v rozvoji vedy, môže minulosť naučiť? Máme možnosť pred sebou znovu vidieť časť našej leopoldovskej histórie v podobe mariánskeho stĺpu. Zostáva nám na očiach ako časť dejín. Sú to totiž naše korene, z ktorých rastieme. Nesieme si so sebou nielen genetiku svojich predkov a ich výchovu, ale aj historickú pamäť. Keď ju strácame, strácame časť zo seba. Zabúdame na to, odkiaľ ideme, z čoho vychádzame. Strácame aj cieľ. A strácame aj úctu – k histórii i k sebe. História môže prinášať aj negatívne skúsenosti – ale aj z nich sa môžeme poučiť, nerobiť rovnaké či podobné chyby. Prináša pozitívne skúsenosti ich umu a šikovnosti, a to nielen v oficiálnych kultúrnych pamiatkach v našom Mestečku. Vážme si to, čo od nich máme. Možno po technickej stránke sú viaceré veci z minulosti prekonané, ale ich duchovné poslanstvo zostáva stále živé.“*

Po slávnostnom požehnaní mariánskeho stĺpa a krátkom hudobnom programe, v ktorom deti zo základnej školy pod vedením pani učiteliek Andrášikovej a Hronskej vystúpili s pásmom mariánskych piesní pred kostolom, sa tu prihovoril hosťom aj primátor mesta Milan Gavorník, ktorý pripomenul genézu rozhodnutia o zreštaurovaní tejto národnej kultúrnej pamiatky. Pripomenul, že počas rekonštrukcie námestia sa ukázala potreba demontovať celé súsošie, ktoré bolo v havarijnom stave, a zreštaurovať ho. O prípravu a administratívnu realizáciu projektu, ktorý jasne podporilo vedenie a zastupiteľstvo mesta, sa výrazne zaslúžila referentka kultúry mesta Ing. Kristína Bajtalová. *„Keď porovnávame Leopoldov s obcami, ktoré prednedávnom oslavovali 900. výročie písomnej zmienky, sme naozaj mladé mesto. Aj keď na druhej strane máme výnimočnú históriu, ktorá po sebe zanechala výrazné stopy, ktoré sú zhmotnené práve v pamiatkach – či už je to pevnosť, most, ktorý stojí pri nej, stĺp hanby v parku alebo tento mariánsky stĺp, Kostol sv. Ignáca, socha sv. Jána Nepomuckého či ďalšie pamiatky. Niektoré z nich sú zapísané v registri národných kultúrnych pamiatok, iné zasa nie. Podstatné je však to, že ich v Leopoldove máme. Takisto som rád, že máme v Leopoldove ľudí, ktorí majú blízko k histórii, ctia si pamiatky a usilujú sa ich zachovať pre ďalšie generácie. Nie všetci však premýšľajú takto. Keď sme pred rokom robili obchádzku mosta na Trolaskoch, ktorý Mestečanom slúžil niekoľko storočí a azda sa dočká nevyhnutnej opravy, vyskytli sa aj hlasy, aby sme zbúrali tú starú barabizňu. Práve preto som rád, že stále premýšľame a robíme ako lokálpatrioti a ľudia, vážiaci si svoje dejiny,“* potvrdil z iného uhla pohľadu slová P. Bacigála primátor mesta M. Gavorník.

Opis mariánskeho stĺpa a symboly, použité na vyvýšenom súsoší, hosťom predstavil súčasný referent kultúry Ján Marko. Záver slávnostného stretnutia na počesť požehnanie mariánskeho stĺpa dotvoril koncert sereďského chrámového zboru Gaudete s repertoárom duchovných piesní priamo v Kostole sv. Ignáca.

Text a foto J. Hladký.

REŠTAURÁTOR TOMÁŠ KUCMAN: „ZDALO SA, ŽE PAMIATKA NEBUDE VEĽMI KVALITNÁ. PREKVAPILA NÁS...”

Aj keď pamiatku sa v minulosti usilovali z rôznych príčin opraviť či upraviť aj neodborníci, komplexné odborné reštaurátorské práce mariánskeho stĺpu uskutočnil až reštaurátor Mgr. art Tomáš Kucman, absolvent Vysokej školy výtvarného umenia ŠVU, odboru reštaurovanie kamennej sochy. Reštaurovaniu sa venuje od roku 1998 a prezentujú ho viaceré projekty, medzi nimi aj reštaurovanie kamenných prvkov jezuitského kostola v Trnave. Krátko pred požehnaním mariánskeho stĺpa sme sa s ním pohovárali nielen o samotnom reštaurovaní, ale aj o ďalších zaujímavostiach, na ktoré počas neho natrafil.

Aké boli vaše očakávania pred začiatkom výskumu a samotného reštaurovania pamiatky?

Pôvodne sa zdalo, že táto pamiatka nebude veľmi kvalitná. No po demontáži sme vykonali výskum, počas ktorého sme zistili určité kvalitatívne hodnoty, ktoré nás prekvapili. Po odstránení hrubých nánosov nečistôt sa ukázala veľmi jemná modelácia a ukázalo sa, že ide o pomerne kvalitné sochárske dielo. Veľmi ma prekvapilo výtvarné spracovanie, ktoré sa na začiatku javilo tak, že ide o akési insitnejšie, svojské dielo. Po odstránení premalieb sa však ukázala veľmi jemná modelácia tváří soch, drapérie rúk, ale aj draka vytesaného do priestoru – to všetko ukázalo, že sochu tvoril pomerne skúsený majster. Nepredpokladali sme takú výtvarnú hodnotu tejto pamiatky.

Čo bolo pre vás reštaurátorov najťažšie, resp. čo komplikovali bežné reštaurátorské práce?

Veľkým problémom bola práve devastácia materiálovej podstaty, lebo pamiatka bola dlhodobo zavlhnutá a v minulosti neodborne ošetrovaná, takže kamenná hmota sa rozpadala. Strácala povahu kameňa, bol to na mnohých miestach vlastne už len slabo spojený piesok. Z toho vyšla potreba pri reštaurovaní zhotoviť kópie niektorých



častí, lebo tie pôvodné sa už nedali rekonštruovať. V spodnej časti pamiatky išlo najmä o pletencovú ohradu a kamennú podestu, v hornej časti zasa o tvarovú rekonštrukciu sochy a hlavice, pretože devastácia a degradácia ich pôvodnej hmoty bola natoľko veľká, že nebolo možné ju prezentovať. Keď sme napríklad odstránili cementové tmely z hlavice, zostalo z nej len beztvárne kamenné jadro. Čiže všetko, čo bolo doteraz viditeľné, boli vlastne už len novšie zásahy, ktoré degradovali výpovednú hodnotu na minimum. Napríklad na hlavici sa nám podarilo analýzami identifikovať šestnásť rôznych farebných náterov, z nich štyri boli uskutočnené už v polovici 18. storočia. V 19. a 20. storočí bola hlavica farbená asi osem ráz a posledný náter bol červenohnedý. Pôvodná farebnosť sochy nie je jasná, hoci staršie vrstvy boli zistené aj na súsoší Panny Márie s Ježiškom. Na tele stĺpa sa postupne takisto vystriedalo viacero náterov – sivý, svetlozelený, biely či olejový hnedý.

Môžete nám, laikom, priblížiť proces reštaurovania?

Najprv sme urobili reštaurátorský výskum a návrh postupu reštaurovania. Po jeho schválení na pamiatkovom úrade sme potom začali s postupným reštaurovaním. Po rozobratí bola pamiatka uložená v areáli mestského úradu, pretože vtedy sa ešte nevedelo, kedy presne sa s prácami začne. Pre pamiatku však bolo podstatné, že tam nebola uložená dlho a podarilo sa skoro začať s jej reštaurovaním. V prvom rade sme odstraňovali sekundárne nátery a tmely. Povrch jednotlivých častí tak nadobudol primárnu zachovanú podobu.

Najskôr bola reštaurovaná v minulosti viac ráz poškodená kamenná ohrada stĺpa, resp. bola vytvorená jej kópia. Na miestach, kde boli obnažené pôvodné vrstvy kameňa a zamerané časti pôvodnej modelácie, sme zmerali jej pôvodné prvky. Keďže táto časť pamiatky bola veľmi poškodená, viac ráz vyplňaná tmelmi a nebolo ju možné prezentovať ako originál, urobili sme jej model, potom formy a napokon sme vyhotovili jej odliatky

z umelého kameňa. Tento materiál imituje pieskovec, resp. pôvodnú hmotu, z ktorej bola pamiatka vytvorená. Až do osadenia boli všetky časti uložené v ateliéri.

Pri reštaurovaní stĺpa a podstavca, ktoré prezentujeme ako autentické a pôvodné časti pamiatky, došlo v prvom rade k stabilizácii kamennej hmoty. Boli z nich odstránené soli a nánosy. Tie, našťastie, neboli v tejto časti pamiatky natoľko výrazné. Stabilizácia odstránila z jadra kamennej hmoty nežiaduce chemické látky. V ďalšej fáze došlo k spevneniu kamennej hmoty organokremičitým prípravkom, ktorý vytvára kamennú mriežku v jadre hmoty a spevňuje ju. Zachováva pritom jej paropriepustné vlastnosti, čiže prepúšťa vodné pary smerom von, ale nie dovnútra a prirodzene tak zabraňuje vlhnutiu kameňa. Nasledovala tvarová rekonštrukcia, v rámci ktorej sa domodelovali všetky absentujúce časti modelácie a povrchu.

Architektonicky sú na prvý pohľad dominantné hlavica a samotné súsošie umiestnené na nej. Práve tieto časti sú pravdepodobne najnáročnejšie, ale aj najzaujímavejšie...

Pri hlavici nás zaskočilo, že po odstránení sekundárnych tmelov z nej zostalo len kamenné jadro, ktoré sa vôbec nedalo prezentovať. Hoci prvotný zámer bol taký, že sa domodeluje hlavica a bude sa prezentovať spolu so sochou, ukázalo sa, že to nebude možné. Hlavica bola natoľko materiálovo degradovaná a tvarovo bez výpovednej hodnoty, že z originálu by sa neprezentovalo vôbec nič, len hrba tmelu. Preto sme pristúpili k úplnej tvarovej rekonštrukcii, čiže vymodeloval som nový model hlavice na základe zamerania tej pôvodnej a urobili sme presnú tvarovú rekonštrukcia, na základe ktorej bola zhotovená forma a napokon odliatok hlavice. Takto, ako ju prezentujeme, pôvodne vyzerala hlavica v období, keď bol stĺp postavený, teda niekedy v polovici 18. storočia.

Pokiaľ ide o samotnú sochu, aj z etických a bezpečnostných dôvodov sa v podobných prípadoch pristupuje k prezentácii jej kópie, aby originál zostal uchovaný pre ďalšie gene-

rácie. Kedykoľvek pri poškodení kópie je tak možné zhotoviť ďalšiu jej kópiu, pretože originál je stále bezpečne uložený a nedochádza k jeho degradácii, keďže poveternostné vplyvy a vplyv prostredia je taký, že pamiatky degradujú dnes oveľa viac ako kedysi. Navyše, viacnásobným reštaurovaním by sa originál pamiatky stále zmenšoval a keby napríklad odpadli tmelom dopracované časti, strhli by so sebou aj kusy pôvodného materiálu. Pred začatím reštaurovania sochy chýbalo drakovi krídlo a hlava. Na ich mieste bola neodborne domodelovaná náhrada bez akejkoľvek výtvarnej hodnoty – niekto sa ju pokúšal vymodelovať z cementu.

Ako prebiehalo reštaurovanie súsošia Panny Márie s Ježiškom a drakom a aký osud postretne jeho originál?

V prvej fáze išlo o odstránenie sekundárnych vrstiev zo súsošia a v druhej o tvarovú rekonštrukciu domodelovaním. Práve vtedy nás prekvapila pomerne vysoká výtvarná hodnota sochy. Hľadali sme pritom analógie s podobnými sochami, aby sme zabezpečili jej čo najvernejšiu rekonštrukciu. Po nej nasledovalo vytvorenie silikónovo-sadrových foriem a nakoniec zhotovenie odliatku. Originál bol potom očistený od hlíny, zreštaurovaný a podľa dohovoru by mal byť uložený v kostole, kde bude chránený aj pre budúce generácie. Nad hlavu Panny Márie sme vyhotovili aj svätôžiaru, ktorá jej pred už demontážou chýbala, a takisto aj kovový kríž. Ten nebýva typickým atribútom Panny Márie a pravdepodobne ani nebol umiestnený v pôvodnom súsoší a dotvorený bol až neskôr, v 19. storočí. Na pamiatke sa zachovali

stopu pôvodného zlátania týchto častí, ktoré bolo neskôr prekryté hnedým olejovým náterom, a pozlátené 24-karátovým zlatom sú aj dnes. Strieška umiestnená nad hlavou Panny Márie nebola pôvodná a nad pamiatku bola vztýčená asi až v 20. storočí. Pravdepodobne vtedy bola Panne Márii snáť aj svätôžiaru. Striešku sme, samozrejme, späť neumiestnili. Čiže dnes vidíme celú pamiatku presne tak, ako ju videli naši predkovia pri osadení mariánskeho stĺpa.

Umelecko-historický výskum historičky umenia Kristíny Zvedelovej z Trnavskej univerzity predpokladá, že mariánsky stĺp vznikol v polovici 18. storočia a možno ho pripísať jezuitom, ktorí v tom čase pôsobili v pevnosti. Podarilo sa zistiť niečo nové o pôvode pamiatky či materiálu?

Ani naším výskumom sa nepodarilo spresniť obdobie vzniku pamiatky. Mineralogický výskum vzoriek uskutočnili špecialisti na Prírodovedeckej fakulte UK a ukázal, že pamiatka je vyhotovená z neogénneho pieskovca (neogén ako geologické obdobie sa začal pred 23 miliónmi a skončil pred 2,5 mil. rokov). Pôvod kameňa som konzultoval s viacerými kolegami a podľa dostupných informácií a odborných názorov ide o sokoľský pieskovec. Ak by to tak bolo, potom aj socha a celá pamiatka boli sochársky realizované niekde v širšom okolí Leopoldova.

Za rozhovor ďakuje Juraj Hladký (foto autor).

Redakčná poznámka: Záujemcom o umelecko-historický opis pamiatky odporúčame do pozornosti článok Mariánsky stĺp sa na námestie zatiaľ nevráti, ktorý sme publikovali v 6. čísle časopisu Leopoldov v roku 2011 (s. 7 – 10).



Hodárov neodradili ani hroziace búrky



Tohtoročné hody v Leopoldove poznačilo pomerne nestále počasie s hroziacimi intenzívnymi búrkami, ako na to upozornila podvečerná leja v piatok 1. augusta. Napokon si však búrková činnosť dala počas hodového víkendu oddych a domácim aj hosťom dala možnosť využiť všetky ponúkané možnosti na rôznorodé slávenie hodov.

V piatok otvorila hodové slávnosti tradičná hodová zábava v Spolkovej záhrade, ktorú zorganizovali členovia Dobrovoľného hasičského zboru v Leopoldove. Hoci kolotoče, púťové atrakcie a stánky na Gucmanovej ulici vábili deti aj starších už v piatok, pre pomerne výdatnú búрку sa ich ponuka nestretla s väčším dopytom. O to viac možností mali deti vyjašiť sa na kolotočoch v sobotu a nedeľu. Tento rok boli kolotočové atrakcie rozmiestnené po oboch stranách mosta na Trolaskoch a špeciálne lákal kolotoč moove it, jediný v Česku aj na Slovensku.

V sobotu svoje brány otvorila obľúbená výstava gladiolov, ktorú v spolupráci s mestom a ďalšími vystavovateľmi pripravil Daniel Jurík, syn popredného slovenského pestovateľa i šľachtiteľa gladiol Vincenta Juríka. Na otvorenie výstavy o 17. hodine prišiel aj zakladateľ leopol-





dovských výstav pán Jurík, ktorý sa tešil z tohtoročných pestovateľských úspechov slovenských gladiolárov. Na výstavu prišli desiatky obdivovateľov kráľovských kvetov aj zo širokého okolia a o ich spokojnosti svedčia aj ich zápisy a odkazy, ktoré adresovali organizátorom a vystavovateľom v Pamätnej knihe mesta. Popritom ožilo aj námestie, kde od štvrtej hodiny popoludňajšej do jednej hodiny v noci sa v koncertoch nelen na počúvanie striedali dve hudobné zoskupenia – populárny Naex s mnohožánrovým repertoárom českých, slovenských a svetových hitov ostatných desaťročí a nemej oblúbení šteruskí Neznámi zasa v štýle country. Na tanec, resp. na hodovú zábavu do Spolkovej záhrady večer pozývali aj miestni futbalisti.

V nedeľu od 9. do 21. hodiny si mohli tí, čo nestihli v sobotu, pozrieť v základnej škole výstavu gladiol a poobede sa na korze predstavila stredoprúdová kapela Pohoda, ktorej pódium patrilo od 16. do 18. hodiny. Od 18. do 20. hodiny sa tu zasa predstavil AT Band, teda hudobná skupina Hornozeleničana Adama Tuturu, pásmom ľudoviek, stredoprúdových skladieb, ale aj vlastnou tvorbou. Hodový program v nedeľu napokon neohrozila ani krátka popoludňajšia prehánka.

(jh, foto: jm)





Stál pri Gottwaldovom katafalku a o pár rokov ho prijal americký prezident
 © Ďalšom zabudnutom
 leopoldovskom letcovi – Miroslavovi Slovákovi

V minulosti sme na stránkach časopisu predstavili osudy dvoch letcov, Leopoldovčanov, ktorí svojím a osobitým spôsobom vstúpili do dejín československého alebo slovenského letectva – Jarolíma Gucmana a Karola Jančára. Do tretice predstavíme jedinečný životný príbeh ďalšieho sčasti leopoldovského letca, a to špičkového dopravného pilota Miroslava Slováka, ktorý viezol Klementa Gottwalda do Moskvy na Stalinov pohreb, o pár dní zasa stál na čestnej strážii pri Gottwaldovom katafalku a vzápätí už pilotoval lietadlo na úteku do západného Nemecka. Počas prípravy tohto článku sme sa na konci júna dozvedeli, že Miroslav Slovák zomrel minulý rok 16. júna vo svojom dome v Kalifornii. Predstavením jeho životných osudov si tak chceme pripomenúť prvé výročie jeho úmrtia.

Narodil sa 25. 10. 1929 v Cíferi a od roku 1938 jeho rodina žila v Leopoldove, kde počas nacistického besnenia ukrývala židovskú rodinu Englovú. Gymnázium absolvoval v Hlohovci, potom sa učil v pražských autodielnach. V rokoch 1946 – 47 krátko pôsobil ako traktorista na STS v Šulekove a v rokoch 1949 – 1951 bol frekventantom leteckého učilišťa v Prostějove, absolvoval aj kurz dopravných pilotov. Napokon bol menovaný za pilota 1. triedy v 1. leteckom dopravnom pluku Kbely. V auguste 1951 ho preložili „na dovolenku bez platu po dobu výkonu služby“ do Československých aerolínií. Do našich moderných dejín vstúpil únosom lietadla v období tvrdého kultu osobnosti. Upozornili nás naňho Zuzana Martinkovičová, riaditeľka Univerzitnej knižnice TU, a jej otec Róbert Mrštica z Hlohovca. Tento nie veľmi známy, pritom veľmi zaujímavý prípad spracoval vo svojej knihe *Za hranicou sloboda 1948 – 1953* riaditeľ Historického ústavu SAV Slavomír Michálek.

Aj únos, aj útek

Z pražského letiska v Ruzyni odletelo lietadlo DC-3 Dakota C-47 s 4-člennou posádkou na pravidelnej linke Praha – Brno – Ostrava 23. marca 1953 o 19,26 h. Jeho kapitánom a prvým pilotom bol práve Miroslav Slovák. Spolu s cestujúcimi bolo v lietadle 29 ľudí. Okrem cestujúcich stroj prevádzal tlačové matrice Rudého Práva na vytlačenie novín na nasledujúci deň. Počas letu sa stroja zmocnili traja pasažieri, ktorí spolu s jedným pilotom naplánovali únos do Anglicka. Počas preletu západného Nemecka však lietadlo dostalo z americkej okupačnej zóny pokyn, aby pristálo na letisku vo Frankfurte nad Mohanom. Podľa neskorších svedectiev sa v kabíne pilotov dokonca strhla bitka. Neskôr sa vysvetlilo, že išlo o zámerne pripravený „politický“ manéver pre jedného z pilotov, ktorý nechcel emigrovať a chcel sa vrátiť do vlasti. Fingovaným konfliktom medzi pilotmi by ho československé úrady neupodozrievali zo spolupráce na príprave únosu. Krátko nato západná tlač označilo túto dakotu za lietadlo slobody, československá tlač zasa hovorila o teroristickom čine, ba dokonca sa

schylovalo v tejto súvislosti k československo-americkému diplomatickému incidentu, keďže táto časť Nemecka bola od vojny ešte stále pod správou amerických úradov.

Neskôr Miroslav Slovák uviedol, že plán sabotoval jeden z jeho spolupracovníkov, ktorý na palube rezervoval miesto aj pre spolupracovníkov ŠtB. Tí začali počas letu protestovať, ba dokonca chceli počas letu otvoriť dvere. Pilot Slovák ich pevne usadil naspäť na miesta po manévri, ktorým spadli najskôr na strop a potom späť na sedadlá.

Americký veľvyslanec u predsedu vlády

Československo ihneď podniklo kroky na zaistenie návratu zadržaných československých občanov a vydanie dopravného lietadla. Do americkej okupačnej zóny v Nemecku vláda chcela vyslať dvoch zmocnencov. Z dvadsiatich deviatich ľudí na palube až 23 sa domáhalo návratu do vlasti. Americké úrady v Nemecku sa neponáhľali s vypočúvaním a preto československé ministerstvo zahraničných vecí nótou vyjadrilo americkému veľvyslanectvu protest a žiadalo o umožnenie vyslania svojich zmocnencov do Frankfurtu. Do veci zasiahol aj predseda vlády a minister zahraničných vecí Viliam Široký. Americký veľvyslanec George Wadsworth mu 30. marca sľúbil, že tí občania, ktorí žiadajú návrat do vlasti, budú prepustení a odtransportovaní autom smerom na Plzeň, kde budú okolo polnoci. To sa aj stalo, len osud lietadla, ktoré prevážalo spomínané matrice, poštu a vretená, nebol stále jasný. Napokon bolo po viacerých korektných rokovaníach predsedu vlády s veľvyslancom stanovené, že Československo si lietadlo vyzdvihne 18. mája 1953 v Berlíne. Sedemčlenná posádka, ktorá prišla prevziať stroj, ho však musela najskôr skontrolovať, a tak z Berlína s ním odštartovala na druhý deň o 9,45 h a po hodine a pol lietadlo zosadlo v Prahe. Po preskúšaní dakota ďalej lietala na vnútroštátnej linke, avšak už len medzi Prahou a Brnom.

Vysielačka zmlkla zámerne

Vyšetrovaním sa zistilo, že ešte pred štartom si kvôli možnému preťaženiu nechal pilot odčerpať 300 litrov benzínu. To však zostalo len na papieri a lietadlo napokon odštartovalo s prekročenou povolenou hmotnosťou. Po odlete sa lietadlo spojilo s dispečingom a prvý pilot Miroslav Slovák po dosiahnutí požadovanej výšky 1800 metrov požiadal dispečing o iný komunikačný kanál. Na nový spôsob komunikácie však lietadlo už neprešlo a odmlčalo sa. Asi v polovici cesty medzi Prahou a Brnom sa odklonilo od svojej trasy a nízkym letom ponad hranicu sa vyhlo radarom. Keď sa Slovákova dakota o 19,49 podľa predpisov neohlásila, začali po ňom pátrať rádiolokátory, no bezvýsledne. Vnútroštátne pátranie bolo ukončené s negatívnym výsledkom o jedenástej večer, no už vtedy sa vedelo, že o 20,07 h bolo spozorované pri prelete československo-nemeckej štátnej hranice neosvetlené dvojmotorové lietadlo letiace vo výške len asi 500 metrov nad terénom. Ako si neskôr spomínal sám Slovák, na niektorých miestach leteli dokonca len vo výške 25 metrov nad terénom. Incident ihneď spustil v letectve zavádzanie množstva preventívnych opatrení, ktoré mali zabrániť podobným útokom: prítomnosť ozbrojených členov štátnej bezpečnosti v každom lietadle, dôsledná kontrola pasažierov, piloti sa svoju linku dozvedeli dve hodiny pred štartom a pod.

Pridali sa dvaja cestujúci

O udalosti sa naša tlač prvých päť dní ani nezmienila, zato sa pripravovala rozsiahla propaganda. Zodpovednosť za únos lietadla sa kládla americkým imperialistickým rozviedkam v Nemecku. Na tlačovej konferencii v Bonne vysoký americký komisár informoval, že únos dopravného lietadla zorganizoval Helmut Čermák, ktorému pomáhala pri úteku jeho manželka, pilot Miroslav Slovák a inžinier juhoslovanského pôvodu Božidar Medič. O azyl vo Frankfurte požiadali aj dvaja cestujúci – bývalý učiteľ Bohumil Šuraň a architekt Lubomír Volejníček. Slobodná Európa zakrátko odvysielala rozhovor s vodcom skupiny Helmutom Čermákom, ktorý vysvetlil dôvody počínania skupiny: pred dvomi rokmi bol ako navigátor

prepustený z ČSA v rámci čistiek, pretože počas vojny slúžil v Británii, a bál sa o svoj ďalší osud. Napokon sa skontaktoval s Miroslavom Slovákovi a zorganizovali únos, keďže podobného osudu v neistých časoch sa obávali aj iní letci. Tento prípad sa stal mimoriadne citlivý, pretože v Československu práve vysielali propagandistický film Únos o troch podobných únosoch (či útekoch) československých lietadiel do Nemecka spred troch rokov. Napokon 7. decembra 1953 na tlačovej konferencii vo Washingtone americký generálny prokurátor oznámil, že päťici bolo udelené povolenie na prechodný pobyt v USA.

Akcia „březen“ a aký bol Miroslav Slovák

Vyšetrowanie v Československu prebrala štátna bezpečnosť, ktorá sa zamerala najmä na rodinných príslušníkov piatich únoscov v rámci akcie s krycím označením „březen“. Počas vyšetrowania sa našiel aj posudok o Miroslavovi Slovákovi z prostějovského štúdia. Uvádza sa v ňom, že v povojnových rokoch bol lojálny k ľudovodemokratickému zriadeniu a ani v roku 1948 sa v jeho správaní neudial žiadny prevrat. Povahou bol tichý, vážny, kamarátsky, skromný, obľúbený. Aj o čosi mladší posudok mal podobné znenie. Pribudli dokonca ďalšie prívlastky: bdely, ostrážitý, obetavý, verný obranca socializmu. *„Ako pilot vynikajúci, svoje odborné vedomosti uplatňuje veľmi dobre v praxi a stále ich prehľbuje. Je presný, poriadkumilovný, svedomitý, vytrvalý,“* uvádza sa o Miroslavovi Slovákovi ďalej.

Viezol Gottwalda do Moskvy

Podľa posudku z roku 1950 *„sa M. Slovák osvedčil aj ako pilot dvojmotorových lietadiel, človek s vynikajúcou morálkou i profesijnými kvalitami, vzorný, politicky vyspelý a oddaný robotníckej triede,“* uvádza v knihe S. Michálek. Veľká Slovákova letecká kariéra sa začala o rok neskôr, v roku 1951, dokonca sa stal pilotom letov vtedajšej komunistickej špičky. Posledný takýto jeho let sa uskutočnil krátko pred naplánovaným únosom, v marci 1953, keď viezol prezidenta Klementa Gottwalda a celú stranícku delegáciu na pohreb J. V. Stalina. Dokonca, keď krátko po návrate z Moskvy Gottwald zomrel na prasknutie vydutiny na srdcovej tepne, čomu asi prispeli aj zmeny tlaku počas letu z Moskvy, stál Miroslav Slovák 19. marca pri katafalku mŕtveho robotníckeho prezidenta na čestnej stráž. A o štyri dni už pristál s dakotou na letisku vo Frankfurte...

Slovákovi prípad prevzala leopoldovská ŠtB

Vyšetrowanie Slovákoviho zázemia prevzalo okresné oddelenie ŠtB v Leopoldove. Cieľom bolo odhaliť ľudí, ktorí Slovákovi alebo *Letcovi*, aké bolo jeho krycie vyšetrowacie meno, pomáhali. Ešte v marci Slovákovi obvinila pražská prokuratúra zo zavlčenia 22 československých občanov do západného Nemecka v ukradnutom lietadle v majetku ČSA. Podľa obžaloby so spolovníkmi sa mal násilne zmocniť stroja, zneškodniť zvyšnú časť posádky a posádku, cestujúcich i lietadlo zavlčieť do zahraničia. Podľa obvinenia lietadlo viedol len vo



výške 25 – 30 metrov nad zemou, čím hrubo ohrozil bezpečnosť letu a hazardoval so životmi občanov.

Do vyšetrovania akcie „březen“ zahrnuli rodičov M. Slovákova, jeho brata, priateľku Evu Plickovú a aj rodinných známych. Hlásenia o nich agenti podávali celých desať rokov – až do roku 1963. Zo správ doručených agentom s krycím menom Holub Krajskému veliteľstvu ŠtB v Nitre vyplynulo, že Slovák navštívil svojich rodičov päť dní pred únosom. Jeho otec Ján, pôvodne majiteľ miestneho hostinca neďaleko železničnej stanice (dnešný klub Kalifornia), kde jeho manželka pracovala stále, bol už zamestnaný v leopoldovskom družstve. Zistilo sa aj to, že druhý syn Jaroslav takisto nemal vzťah k ľudovodemokratickému zriadeniu (podľa našich informácií neskôr emigroval za bratom). V ďalších hláseniach sa uvádza, že otec Miroslava Slováka popri prevádzkovaní hostinca bol do roku 1951 vedúcim skladu Obilnej spoločnosti v Hlohovci, za predmníchovskej republiky bol člen HSLS a spolupracoval s Nemcami. Po oslobodení sa stal členom Demokratickej strany, po februári 1948 členom KSČ.

Často ho navštevoval bývalý povereník školstva Laco Novomeský s manželkou, keď sprievádzali manželku Alexandra Macha pri jej návštevách manžela v leopoldovskej väznici. Bezpečnosť sa dokonca usilovala nájsť nejakú súvislosť, ktorá by Novomeskému pritažila v jeho procese s tzv. buržoáznymi nacionalistami. *„Ďalšie správy OO ŠtB v Hlohovci o sledovaní Slovákovej rodiny... naplno odkrývajú nízku intelektuálnu úroveň agentov a niektorých zločiek ŠtB, najmä veliteľa jej hlohoveckého oddelenia, por. Jaroslava Tineka,”* uvádza sa v knihe. V marci 1954 pražský prokurátor nariadil zhabať majetok M. Slováka, ktorý prepadol republike. Nasadení agenti Olga, Lekar a Julian pokračovali v sledovaní rodiny, otvárali im korešpondenciu, vyzvedali u príbuzných. Dozvedeli sa, že Slovák v USA pracuje u továrničky z Chicaga ako súkromný pilot, avšak chcel prejsť pracovať do leteckej spoločnosti. V skutočnosti však nie veľmi utajené vyšetrovanie neprinieslo žiadne konštruktívne výsledky.

Angažovať Slováka? ŠtB asi predbehli Američania

Zaujímavé však bolo, že pražská línia ŠtB mala s Miroslavom Slovákom svoj zámer: naverbovať ho do vonkajšej špiónážnej služby pre Československo. Chceli ho vylákať na neutrálnu pôdu, kde by mu ponúkli spoluprácu. Slovenská línia pre Prahu spracovala spis, v ktorom zmapovala Slovákove kroky v USA, jeho prácu pre boing v Seattle, lietanie na linke Chicago – Los Angeles a jeho kontakty s rodinou Blanky Čechovej. Pochádzala zo židovskej rodiny s pôvodným menom Englová, ktorá sa počas vojny ukrývala u Jána Slováka v Leopoldove. Agenti zistili aj to, že M. Slováka počas audiencie prijal 17. marca 1960 prezident USA Dwight Eisenhower pri príležitosti odovzdania putovného pohára a odmeny 25 000 dolárov víťazovi prezidentskej regaty. Tieto preteky motorových člnov na rieke Potomac vyhral Slovák v roku 1959. Keďže druhá správa ŠtB konštatovala, že letca po úteku z ČSR kontaktovali americkí kontrašpiónaže CIC, v úvahách o jeho využívaní ŠtB ďalej nepokračovala.

O osudoch M. Slováka informovali aj Hospodárske noviny 16.8.2002. Podľa nich sa na prahu sedemdesiatky presťahoval z prímorskej horúčavy Santa Pauly do vnútrozemia, do Palm Springs. Dom si kúpil na letisku, s malým hangárom namiesto garáže. Ešte vo svojich sedemdesiatich štyroch rokoch na jar 2002 sám preletel jednomotorovým športovým lietadielkom bez automatického pilota zo Slovenska ponad celú Európu, Atlantik a kus Ameriky do Kalifornie. O jeho smrti, avšak bez uvedenia náležitosti Miroslava Slováka k Leopoldovu, informoval denník Nový čas 22.6.2014.

Podľa S. Micháleka (Za hranicou sloboda 9148 – 1953, Bratislava: Veda, 2013) a Hospodárskych novín zo 16.8.2002 (Slovák bol kráľom amerického neba) spracoval Juraj Hladký.

Výlet seniorov do Slavkova

Tohtoročný jún si leopoldovskí seniori spríjemnili vydareným výletom, pretože miestna organizácia Šanec zorganizovala pre svojich členov 18. júna zájazd do Slavkova u Brna, ktorý do európskych dejín vošiel ako miesto bitky troch kráľov. Najskôr sme navštívili renesančný zámok, ktorý je od roku 2008 národnou kultúrnou pamiatkou. Zámok má 115 miestností a impozantnú záhradu vo francúzskom štýle. V dobových interiéroch zámku sme si pozreli obrazáreň. V nej umiestnené diela sú súčasťou kounicovských zbierok výtvarného umenia 17. a 18. storočia. V roku 2004 boli interiéry doplnené o ďalšie vybavenie, ktoré v spojení s ostatným interiérom a bohatou výzdobou stien pôsobí skutočne reprezentatívne a hosnne.

Našou ďalšou zastávkou na ceste po Morave bola návšteva bojiska pri Slavkove, kde sa 2. decembra 1805 odohrala bitka známa ako bitka troch cisárov. V nej francúzsky cisár Napoleon Bonaparte s veľkou prevahou porazil rakúsko-uhorskú armádu vedenú rakúskym cisárom Františkom II a ruským cárom Alexandrom I. Po tomto boji bolo v historickom zámku podpísané očakávané prímerie. Na bojisku bola na počesť

Napoleonovho víťazstva postavená mohyla mieru. Dvadsaťšesť metrov vysoká mohyla tvorí dominantu a umiestnená je uprostred chránenej pamiatkovej zóny slavkovského bojiska. Na jej vrchole je medený starokresťanský kríž, postavený na zemeguli, spredu zdobený reliéfom Panny Márie a ukrižovaného Krista a zozadu pelikánom, symbolizujúcim Vykupiteľa. V spodnej časti mohyly je umiestnená kaplnka s oltárom z mramoru a v jej podlahe sú uložené pozostatky nájdené na bojisku. Po prehliadke areálu sme si ešte pozreli filmovú rekonštrukciu vtedajších bojov, na ktorých sa v okolí Slavkova zúčastnilo vyše 150 tisíc vojakov, z nich tu o život prišlo asi 34 tisíc...

Poslednou zastávkou na našej ceste bol hrad Buchlov, takisto národná kultúrna pamiatka, no a po malom občerstvení nás už čakala cesta domov. Po príchode do Leopoldova sme nezabudli poďakovať sa nášmu šoférovi za to, že nás v zdraví doviezol domov. No a vďaka patrí každému účastníkovi za vytvorenie príjemnej a priateľskej atmosféry počas celého dňa, čo nemalou mierou prispelo k uľacnieniu príjemného pocitu z tohto výletu pre všetkých.

Anton Adamkovič



PODNIKAJÚ V NAŠOM MESTE (2)

Mária Kuchtová: Už ostanem pri tom, čo ma baví.

V novom seriáli predstavujeme rôzne subjekty, ktoré v Leopoldove rozvíjajú svoje podnikateľské aktivity v prospech jeho obyvateľov. V tomto čísle sa zhovárame s kvetinárkou Máriou Kuchtovou. Do obchodu, ktorý je na ceste vedúcej od centra mesta k železničnej stanici už tucet rokov, prilákajú okoloidúceho pri vchode pekne naaranžované kvety v črepníkoch, sadenice i drobný dekoračný tovar. Založil ho jej otec, no v súčasnosti ho vlastní už s manželom Markom, ktorý pochádza z Píly v okrese Pezinok. Rozhovor spríjemnila vôňa kávy v novej kuchyni na poschodí, kde s rodinou aj býva. Na stole ani v priestore bytu nechýbali pekné kvetinové aranžmány. V kombinácii s trávou, ale i veľmi vkusné umelé tulpány.

Ako sa vyvíjal váš vzťah ku kvetom? Bývali ste v rodinnom dome so záhradou? Alebo ste spočiatku kvety iba z dialky obdivovali?

Vyrastala som v rodinnom dome. Kvety mi nikdy nič nehovorili. Ale jedného dňa otec prišiel s letákom a bolo rozhodnuté, čo je moja budúcnosť. Študovala som na Strednej odbornej škole záhradníckej v Piešťanoch obchod a ekonomiku a aranžovanie som ako predmet nikdy nemala. Ani som sa tomu nevenovala skôr, než som nebola hodená priamo „do vody“

Máte na mysli obdobie po maturite?

Nie hneď. Po absolvovaní školy som bola nezamestnaná a v tom čase rovnako aj mama. Otec prišiel s nápadom, že by sme si mohli otvoriť obchod so záhradníckym tovarom. Ja som mala na to odbornosť, teda ako sa hovorí, papiere. Otec nás takto vlastne zachránil. V tej predajni sme rezané kvety nemali, takže som neviazala. Potom som si otvorila sama prevádzku v Hlohovci, mala som zamestnankyňu vo floristickom kútiku. Ale dopadlo to tak, že túto kvetinársku časť si prevzala ona na seba a ja som musela odísť.

Tak to bola do života isto veľmi zaujímavá skúsenosť...

To hej. Prvé štyri klinčky som viazala asi hodinu a pol a ruky sa mi triasli... Na to nikdy nezabudnem.

Aj teraz máte v obchode rôzny tovar. Semienka, záhradnícke náradie, letníčky, dekoračné predmety, sviečky a, pravdaže, rezané kvety. Čo u vás najčastejšie zákazníci kupujú?

Väčšinou záhradkácky tovar, kvety idú tak trochu bokom. Usilujeme sa však dať ich do popredia a upozorniť na ne.

Ku kvetom ste pôvodne vzťah nemali, ale neskôr ste ho získali. Máte teraz svoje obľúbené?

Veľa vysádzam, najmä preto, aby ľudia videli, čo všetko im ponúkam. Teraz mám nové zábradlie, tam som ich vysadila veľa aj pre svoju pýchu i pre informovanosť zákazníkov.

Aký druh kvetín u vás najčastejšie hľadajú? Čo je populárne?

Dost idú teraz sušené kvety, najmä v aranžmánoch. Leopoldov je malé mesto a ľudia tu veľmi pozerajú na ceny. Viac ich teda zaujíma to, čo dlhšie vydrží. Izbové kvety, suché... Ale ja mám rada rezané kvetiny, s tými by som pracovala najradšej.

Mávajú vaši zákazníci aj špeciálne požiadavky na úpravu kytíc alebo na aranžmány?

Pri narodení dieťaťa viažem kytice s lízankami, cukríkmi, na Vianoce s vianočnými guľami. Veľmi sa zaujímajú o kytice z klobás, zeleninové koše... Robíme aj z uterákov také zvláštnosti. Takže, snažíme sa trochu aj o obmenu.

Čo vás najviac baví? Aranžovať, v obchode ponúkať tovar či komunikovať so zákazníkmi?

Predávať, komunikovať... a, samozrejme, rezané kvety, ako my hovoríme - živá „rezanica“. Nebaví ma aranžovať sušené alebo umelé kvety.

Predpokladám , že po dvanástich rokoch máte vytvorenú aj stabilnú klientelu.

Áno, sú to najmä naši Leopoldovčania, tým česť... A potom tí, ktorým sa dostane o nás dobrý chýr a prídu aj z okolia.

Kupujú viac ženy či muži?

Kvety a letničky, samozrejme, viac ženy, ale záhradnícky tovar, semená a podobne kupujú viac muži.

Záhradnícka škola vás síce v praxi viazanie kytíc nenaučila, no predsa vám dala do života čosi podstatné – či skôr niekoho...

Áno, môjho manžela. Ale nenašli sme sa počas štúdia. Končili som v roku 1999, po dvanástich rokoch sme mali stretávku. Do roka sme sa vzali a do ďalšieho bol na svete náš malý Šimon. Dvanásť rokov sme na seba čakali (úsmev) a potom sme to rýchlo dobehli (smiech).

Vaša predajňa sa nachádza na prízemí domu, v ktorom na poschodí aj bývate. To bol kedyś u súkromníkov bežný jav. Považujete to za výhodou či skôr hendikep? Byť vždy v dosahu a pracovať možno dlhšie, než je štandard...

V sezóne sme v práci fakticky stále. Doobeda, poobede... a večer chodíme po tovar. Svokra mi vždy hovorievala: Počkaj, keď tam budeš bývať, budú ťi vyzväňať cez víkend. A ja že, to veru nie. A teraz, keď sú nejaké sviatky, každú chvíľu v nedeľu dopoludnia ktosi príde. To zabudnú, tamto. Takže sto percent v práci.

Ako by ste vyhodnotili dvanásťročné pôsobenie prevádzky práve na tomto mieste, kde sa nachádza?

Som spokojná, že sme sa dostali tam, kde momentálne sme. Každý rok je to o niečo lepšie. Hoci niekedy uvažujem aj nad tým, že už je to dlho, čo robím stále to isté. Podpora podnikateľov a živnostníkov zo strany zákonodarcov nie je veľká, skôr naopak. Ale čo by som robila? Kvety ma bavia, ostanem asi pri nich.

Zhovárala sa a fotografovala Iveta Pospíšilová.



Vedenie mesta vyzvalo predstaviteľov Meroca na lepšiu komunikáciu

Zastupiteľstvo a vedenie mesta sa v minulosti už viac ráz zaoberali problematikou zápachu v meste, ktorý sa šíri z areálu holdingu, nachádzajúceho sa za železničnou stanicou. Napriek rokovaniam s jeho zástupcami aj štátnymi orgánmi samospráva ťahala za kratší koniec, pretože zápach nepatrí k environmentálnym záťažiam, ktoré by sa dali zmerať. Po dohode so samosprávou predpokladaný producent zápachu zriadil telefonickú linku, na ktorú bolo možné nahlásiť enormný zápach. Ten mali kompetentní posúdiť a vyvodiť z toho akceptovateľné závery.

Na ostatných rokovaniach mestského zastupiteľstva sa poslanci zaoberali žiadosťou, ktorú mestu na zverejnenie podstúpila Slovenská inšpekcia životného prostredia v Nitre a ktorá súvisí so žiadosťou spoločnosti Meroco o zmenu integrovaného povolenia pre prevádzku závodu na výrobu biodieslu v Leopoldove. V žiadosti sa spoločnosť Meroco uchádzala o zmenu integrovaného povolenia pre prevádzku závodu v súvislosti s kolaudáciou časti stavby nádrže na glycerol a masťné kyseliny. Účelom stavby nádrže na glycerol v areáli spoločnosti Meroca bolo rozšírenie existujúcich možností jeho skladovania o nový zásobník. Spoločnosť ho v súčasnosti skladuje v podzemí a nová nádrž na jeho uskladnenie je bezpečnejšia, pričom ide o množstvo až 200 metrov kubických tejto látky. Úlohou projektu je teda len zabezpečiť dočasné skladovanie a expedíciu produktov spoločnosti počas odstávky závodu a nová nádrž má byť do prevádzky odovzdaná na jeseň tohto roka.

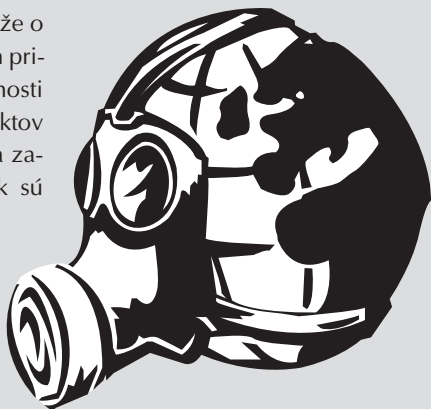
Ministerstvo životného prostredia SR v tejto súvislosti vydalo rozhodnutie, že povoloVANÉ stavby nie je potrebné posudzovať podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a mesto žiadosť dostalo len na vyjadrenie sa k zámeru. Na rokovaniach zastupiteľstva už aj pred vyše rokom primátor aj poslanci viac ráz hovorili o sťažnostiach obyvateľov a radili sa s kompetentnými štátnymi orgánmi o možnostiach, ako eliminovať nepríjemný zápach šíriaci sa z okolia holdingu. Keďže zápach podchvíľou znepríjemňuje život obyvateľom najmä v okolí železničnej stanice, zastupiteľstvo s primátorom na aprílovom rokovaní okrem iných možností navrhovali prijať odmietavé stanovisko, keďže obyvatelia mesta majú negatívne skúsenosti s činnosťou takýchto prevádzok. Napokon mesto podalo pri kolaudačnom konaní námietku.

Nitrianske pracovisko inšpekcie životného prostredia nariadilo ústne pojednávanie s miestnym zisťovaním, ktoré sa uskutočnilo v spoločnosti Meroco 19. mája a na májové rokovanie zastupiteľstva vedenie mesta pozvalo aj zástupcov spoločnosti Meroco. Na stretnutie s poslancami vtedy prišiel aj technický riaditeľ spoločnosti Ing. Tibor Katona, ktorý vysvetlil genézu a podstatu celého projektu a vedenie mesta ubezpečil, že skolaudovaním uzavretej nádrže sa nijako nezmení kvalita ovzdušia, resp. zápach v meste. Jej vybudovanie podľa jeho slov ani nijako nesúvisí s technológiou výroby. Predstavitelia spoločnosti zároveň uviedli, že po minuloročných sťažnostiach na zápach boli zistené drobné nedostatky, ktoré firma odstránila, a odvtedy nezaznamenala žiadne sťažnosti. Pracovníci odboru životného prostredia v spoločnosti vykonávajú pravidelné kontroly výdychov a výparov, ktoré sa vypúšťajú do ovzdušia, v súčasnosti sa filtrujú prostredníctvom pračky a pripravuje sa filtrácia cez dve pračky.

Poslancov zaujímalo aj to, či sa plánuje v areáli podniku výstavba spalovne zvyškov

repky olejnej. Predstavitelia podniku uviedli, že o spaľovni sa momentálne neuvažuje. Napokon primátor mesta navrhol zástupcom spoločnosti Meroco, aby v prípade podobných projektov prišli svoj zámer najskôr predstaviť vedeniu a zástupiteľstvu mesta, pretože mesto aj podnik sú bezprostrednými susedmi a ak má mesto zaujať zodpovedné stanovisko k požiadavkám spoločnosti, musí to urobiť na základe dôkladného poznania situácie a vplyvu na kvalitu života svojich obyvateľov.

(jh)



Mesto vyhlásilo architektonickú súťaž Mestský úrad v Leopoldove

V mestskom zastupiteľstve už dlhší čas prebiehala diskusia, čo s budovou mestského úradu, ktorá nevyhovuje kapacitne, technicky ani esteticky. S postupným presunom kompetencií na samosprávu sa zvýšil počet zamestnancov úradu, pre ktorých súčasné priestory nestačia. Mesto pociťuje aj dlhodobú absenciu sobášnej miestnosti, múry objektu vlnnú a jeho vzhľad nezodpovedá jeho významu v rámci mesta. Názory na riešenie tohto problému boli rôzne: od rekonštrukcie, cez zbúranie a novostavbu až po presťahovanie úradu do inej lokality (budova bývalej polície). Tieto možnosti boli zhrnuté aj v ankete pre obyvateľov, ktorá sa uskutočnila koncom minulého roka. Zastupiteľstvo sa nakoniec zhodlo na tom, že mestský úrad, ktorý je najdôležitejšou verejnou inštitúciou v našom meste, by mal byť na mieste, ktoré občania aj hostia ľahko nájdu, v nadväznosti na námestie. Mala by to byť reprezentatívna budova na reprezentatívnom mieste. Preto padlo rozhodnutie zachovať jeho súčasnú lokalitu. Návrh, ktoré z existujúcich budov komplexu postaviť novo, a ktoré zasa rekonštruovať, nechá mesto na odborníkov. Preto 30. mája vyhlásilo ve-

rejnú architektonickú súťaž s názvom Mestský úrad v Leopoldove.

Architektonická súťaž?

Pri bežnom verejnom obstarávaní je najdôležitejším a prakticky jediným kritériom cena. V prípade získania projektu na budovu mestského úradu by to bola cena za projekt. Nízka cena za projekt ale nezaručuje nízku cenu za stavbu a jej prevádzku a už vôbec nezohľadňuje kvality funkčné, estetické, architektonické.

Verejná architektonická súťaž je druhom verejného obstarávania, v ktorom je rozhodujúcim kritériom kvalita, nie najnižšia ponuková cena. Zároveň sa v súťaži dopredu kalkuluje s maximálnou možnou cenou za projektové práce, ktorá je určená na základe všeobecne používaného sadzovníka.

Výber riešenia na základe verejnej architektonickej súťaže je na Slovensku, bohužiaľ, výnimočnou udalosťou. V západnej Európe ide o bežnú prax, ktorá prispieva ku kvalite budov a priestorov postavených z peňazí daňových poplatníkov. Podobných súťaží sa na Slovensku koná do 10 ročne, v Českej republike približne 30, v Rakúsku okolo 100 a v porovnateľne veľkom Švajčiarsku sa reali-

zuje približne 500 súťaží ročne. V rozvinutom svete sa architektonické súťaže tešia uznaniu verejnosti a prispievajú ku kvalite prostredia.

Samospráva pri príprave súťaže spolupracuje s architektonickým ateliérom 2021 (www.2021.sk), ktorého úlohou je príprava podkladov, komunikácia s porotou, medializácia súťaže a jej nastavenie tak, aby bola pre projektantov prítiahľivá, a tiež so spoločnosťou zaoberajúcou sa verejným obstarávaním VO SK (www.vosk.sk), ktorá vypracováva súťažné podmienky a dohliada na legislatívnu správnosť celého procesu.

Odborná porota

Dôležitá budova ako mestský úrad, ktorá má občanom slúžiť desiatky rokov, sa v Leopoldove nestavia každý deň. Preto kvalitu návrhov pomôže mestu posúdiť odborná porota, v ktorej sú zastúpení renomovaní architekti Ing.arch. Pavol Paňák (spoluautor novej budovy Slovenského národného divadla či centrál Národnej banky Slovenska), Ing.arch. Martin Jančok (vítaz ceny CE-ZA-AR z roku 2011, 2012), Ing.arch. Michal Kuzemský (uznávaný pedagóg a viacnásobný člen porôt českých súťaží) a zástupcovia samosprávy primátor JUDr. Milan Gavorník a predseda stavebnej komisie Ing. Róbert Gergič. Zasadania poroty sa zúčastnia ako náhradníci aj Miloš Jančár, Ing.arch. Matej Jančár, Ing. Tomáš Kalivoda, Ing. Pavol Ondriga, Mgr. Jana Jančárová a autor tohto článku.

Zadanie

Budova bude slúžiť najmä občanom Leopoldova. Súťažné návrhy majú obsahovať priestory pre mestský úrad so sobášnou

miestnosťou, zázemie údržby verejných priestorov a mestskú knižnicu, ktorá sa sem premiestni zo škôlky. Primátor definoval požiadavky mesta takto: „Mesto dáva súťažiacim k dispozícii celý priestor vo vlastníctve mesta – nielen pod, ale aj medzi súčasnými budovami. Boli by sme radi, keby boli v návrhoch zohľadnené a využité tie priestory súčasného úradu, ktoré spĺňajú kritériá potrebné pre ďalšie zotrvanie. Chceli by sme postaviť objekt, ktorý zodpovedá po architektonickej stránke 21. storočiu, chceme postaviť objekt, ktorý bude tvoriť s novovybudovaným námestím určitý celok a bude jeho modernou súčasťou.“

Termíny

Predzvestou veľkého záujmu o súťaž je niekoľko desiatok doteraz zaregistrovaných záujemcov. Keďže registrácia je dobrovoľná, pre účasť v súťaži je rozhodujúce až odovzdanie kompletneho návrhu. Súťažiaci môžu predkladať návrhy do 16. 9. 2014. Predpokladaná lehota na vyhodnotenie je do 17. 10. 2014. Mesto plánuje po vyhodnotení usporiadať verejnú výstavu súťažných návrhov. Viac informácií je na internetovej stránke www.sutazleopoldov.sk.

Samotný spôsob, akým Leopoldov pristúpil k obnoveniu mestského úradu, čiže vyhlásenie kvalitne pripravenej verejnej architektonickej súťaže, je vo svete znakom vyspelej demokracie a nasledovaniahodným vzorom aj pre iné samosprávy. Je to prvý krok správnym smerom k získaniu kvalitnej budovy mestského úradu. Držme v tomto úsilí nášmu mestu palce aj naďalej.

Ing.arch. Ondrej Marko

2021 architekti - odborný konzultant súťažných podmienok a podkladov

Sociálna poradňa

Vážení občania,

dovoľte mi informovať Vás o postupnosti krokov, smerujúcich k poskytnutiu pomoci zo strany mesta odkázanému občanovi a tým i jeho rodine.

V čase letných mesiacov sa ukázala potreba znovu poskytnúť informácie o tom, čo mesto



môže poskytnúť a za aký čas, pretože občania majú stále do istej miery skreslenú predstavu o tom, čo mesto „môže a malo by“ robiť na úseku sociálnych služieb.

Mesto Leopoldov v zmysle zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov, môže poskytnúť:

a. opatrovateľskú službu pre odkázaných občanov mesta Leopoldov.

To znamená, že občania, ktorí sa ocitnú v situácii, že potrebujú pomoc v oblasti

sebaoslužných úkonov, úkonov starostlivosti o svoju domácnosť, základných sociálnych aktivitách (sprievod na lekárske vyšetrenie, vybavenie úradných záležitostí, záujmových činnostiach a podobne), ale sú aj odkázaní na dohľad pri predchádzajúcich úkonoch,

b. pomoc pri umiestnení do zariadenia pre seniorov (domov dôchodcov).

V oboch prípadoch je nutné zo strany žiadateľa pristúpiť k podaniu žiadosti včas, pretože mesto má na vybavenie všetkých úkonov 30 dní v zmysle správneho poriadku. Pri vybavovaní úkonov, smerujúcich k vydaniu rozhodnutia o odkázanosti, či občanovi službu poskytnúť, na aký rozsah, v akej výške a za akú cenu, je nutné vypracovať sociálny a zdravotný posudok. Na konci týchto posudkov (tejto odbornej činnosti) je výsledok – rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu. To znamená, že mesto má podklad na to, či môže poskytnúť žiadateľovi sociálnu službu a či bude účelne využívaná.

Všetky úkony si vyžadujú svoj čas na spracovanie a odborné posúdenie. Mesto pri týchto úkonoch nemôže skrátiť čas na vybavenie, preto apelujeme na občanov znovu, aby s rozhodnutím o tom, či požiadať alebo nepožiadať mesto o pomoc, neotálali a včas si svoju žiadosť podali.

V zmysle všeobecne záväzného nariadenia č. 76/2009 môže ďalej mesto poskytnúť **c. jednorazovú sociálnu dávku.** Poskytuje sa do výšky 100 eur v závislosti od druhu potreby a nároku v zmysle VZN (nájdete ho na www.leopoldov.sk, VZN č. 76/2009 o poskytovaní jednorazových sociálnych dávok občanom mesta Leopoldov).

Ďalej uvádzame, že opatrovateľská služba sa poskytuje hlavne odkázaným občanom, ktorí nemajú žiadnych príbuzných v zmysle potreby žiadateľa.

V prípade, že zdravotný stav žiadateľa je horší (trebárs jeho zdravotný stav si žiada použitie plienok, prípadne človek je ležiaci), veľmi záleží na zdravotnom posúdení ošetrojúceho lekára. Starostlivosť, ktorú si ťažký zdravotný stav takéhoto žiadateľa vyžaduje, je iná, akú poskytuje opatrovateľská starostlivosť. O Pomoc môže žiadateľ alebo jeho rodina žiadať na sociálnom odbore VÚC v Trnave. V takomto prípade je možné uvažovať o umiestnení v Dome sociálnych služieb (DSS).

Ak by žiadateľ nechcel byť umiestnený v DSS, je tu ešte jedna možnosť pomoci – požiadať o zaopatrovací príspevok z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Hlohovci. V takomto prípade sa musí o odkázaného žiadateľa postarať niekto z príbuzných a o tento druh príspevku požiadať podľa trvalého pobytu žiadateľa.

V prípade umiestnenia žiadateľa v DSS a zaopatrovacieho príspevku mesto Leopoldov nezasahuje.

Mgr. Viera Lietavová

SUCHÝ JÚL

SPREVÁDZALI POŽIARE

Počas júla znepokojili obyvateľov mesta dva pomerne rozsiahle požiare, ktoré si na vrub pripísal suchý a pomerne horúci júl. V stredu 23. júla popoludní zaregistrovali obyvatelia Leopoldova veľké kúdoly dymu, ktoré sa valili z juhozápadného okraja leopoldovského chotára. Viacerí obyvatelia ich dokonca pozorovali aj zo striech svojich domov s obavou, či požiar nevznikol na železničnej stanici alebo v areáli niektorého zo susedných závodov. Zakrátko sa ukázalo, že na poli horelo strnisko na ploche asi 6 hektárov skutočne na okraji mesta v blízkosti liehovaru. „*Požiarom postihnutá lokalita sa nachádzala pri výjazde z mesta Leopoldov na diaľnicu D1 medzi železničnou traťou v smere do Trnavy a diaľnicou D1,*“ povedal Tomáš Bílik, hovorca Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Trnave. Požiar bol nahlásený krátko po 16,30 hodine. Priamo na mieste pri hasení požiaru zasahovali prostredníctvom siedmich automobilových cisternových striekačiek profesionálni hasiči z Hlohovca a Trnavy, ale takisto dobrovoľní hasiči z Hlohovca, Leopoldova, Jaslovských Bohuníc, Šúroviec a dokonca aj z Pobeďima. Likvidáciu požiaru komplikoval pomerne silný vietor, v dôsledku ktorého sa požiar rýchlo šíril. Kým sa nepriblížil takmer úplne k železničnej trati, okolo požiaroviska pred vstupom do železničnej stanice Leopoldov riadne prechádzali aj vlaky.



Požiar sa podarilo úplne zlikvidovať po vyše dvoch hodinách.

Podobný veľký požiar zaregistrovali obyvatelia Leopoldova aj pár dní pred spomínaným požiarom. Tentoraz horelo pole medzi Červeníkom a Madunicami. Hustý dym pri Červeníku zatienil aj popoludňajšie slnko a napriek pomerne veľkej vzdialenosti od Leopoldova bolo ho cítiť, ale aj vidieť aj v našom meste.

(jh)

POLÍCIA STÁLE VY-

ŠETRUJE ZLOČIN VRAŽDY

Koncom júla sa Leopoldov stal centrom mediálnej pozornosti pre mimoriadne vážny zločin dvojnásobnej vraždy. V rodinnom dome boli nájdení usmrtení 52-ročný muž a 18-ročná dievčina. Ku skutku prišlo 23. júla v dopoludňajších hodinách. Podľa hovorkyne KR PZ v Trnave Martiny Kredatusovej na miesto bol vyslaný vyšetrovací výjazd a následne obhliadajúci lekár. Na tele muža, ktoré bolo v obývačke na gauči, bolo zistených viac bodnorených rán. Na tele mladšej ženy neboli zistené znaky vonkajšieho násilia, nájdená bola v kúpeľni vo vani. Polícia vykonala obhliadku miesta činu, vypočúva svedkov. Polícia preveruje aj tú verziu, že mohlo ísť o vraždu a následnú samovraždu. Výsledky súdnej pitvy, ako aj podrobnosti o stave a výsledkoch vyšetrovania podľa hovorkyne ešte na konci augusta uzavreté, preto viac informácií z priebehu vyšetrovania zatiaľ nebudú zverejňovať.

(maju)

ZNIČENÚ BRÁNU UŽ OPRAVUJÚ

Dopravnú nehodu, ktorá v júni znefunkčnila novú nepoužívanú bránu na mestskom cintoríne v smere od Kopaníc, polícia zatiaľ neobjasnila. Dopravná nehoda sa stala v rozmedzí od 27. júna od 15,00 h do 28. júna do 18,30 h a spôsobil ju doteraz neznámy vodič, ktorý podľa doteraz známych informácií odcudzil osobné auto značky Nissan obyvateľovi Leopoldova. Autom jazdil tak rýchlo, že v smere od



Kopaníc vyšiel autom z cesty na voľnú plochu pred cintorínom, kde pôvodne boli záhradky, a tu ho po asi 15-metrovej jazde vo vysokom poraste buriny zastavila až brána cintorína, ktorú auto preválilo. Okrem brány rútiace sa auto zlomilo nosný stĺpik a poškodilo aj ostatné pletivo. Vodič z miesta nehody ušiel a auto zotrvalo na mieste až do zaprotokolovania nehody. V súčasnosti už problém rieši okrem polície aj poisťovňa a za krátko bude opravená aj poškodená brána s oploťami.

(jh)

POLICAJTI VYRIEŠILI VIAC AKO POLOVICU PRÍPADOV

Obvodné oddelenie Policajného zboru v Leopoldove eviduje vo svojom služobnom obvode za sedem mesiacov tohto roka 91 trestných činov, z ktorých je 55 so známym páchatelom. Polícia teda viac ako 60 % trestných činov objasnila. Ako časopis Leopoldov informovala hovorkyňa Krajského riaditeľstva Policajného zboru SR v Trnave, z celkového počtu 91 trestných činov bolo 27 evidovaných práve v meste Leopoldov. Z troch prípadov po preverení vyplynulo, že nejde o trestný čin, tie polícia v zmysle trestného poriadku odmieta. V meste Leopoldov bolo teda spáchaných 24 trestných činov, čo je približne štvrtina z celkovej kriminality spadajúcej do pôsobnosti Obvodného oddelenia PZ SR v Leopoldove. Príslušníci polície najčastejšie riešili majet-

kovú trestnú činnosť. Z 9 prípadov krádeží bolo 6 prípadov objasnených, to znamená, že policajti vypátrali páchatela a obvinili.

(maju)

ZVLÁŠTNÁ ZÁBAVKA OHROZUJE BEZPEČNOSŤ VLAKOV

Železnice Slovenskej republiky ako správca železničnej infraštruktúry riešia v poslednom čase v Leopoldove a okolí niekoľko prípadov napohľad nevinnnej zábavky, ktorá môže nielen ohroziť bezpečnosť železničnej prevádzky, ale najmä cestujúcich a železničný personál. V júni zaznamenali niekoľko prípadov, keď rušňovodič spozoroval na traťovej koľaji naukladané kamene, ba dokonca aj pneumatiky. Všetky prípady nahlásili Policajnému zboru SR v Trnave. Po nahlásených udalostiach z polovice júna sa ďalšie podobné stali 30. júna a 1. júla, avšak ešte závažnejšie. Krátko po pol desiatej predpoludní pri stavaní vlakovej cesty pre vlak R 600 nešla prestaviť výhybka, čo prinútilo pracovníkov železničnej prevádzky zmeniť nástupište pre prichádzajúci vlak do stanice. Pri vchode do stanice rušňovodič zistil, že na výhybke a v koľajisku sú naukladané kamene a konáre. Podobnú udalosť železničiarri riešili aj v polovici augusta – ráno pred siedmou hodinou 13. 8. osobný vlak narazil do pneumatiky, ktorá bola položená na koľaji. Nehoda spôsobila poškodenie rušňa.

mj; zdroj: Tlačový odbor ŽSR

MURGAŠOVU A ŠTÚROVU SPREJAZDIA DO

POLOVICE SEPTEMBRA

Od polovice júna musia motorizovaní obyvatelia mesta, ktorí sa z centra chcú dostať na železničnú stanicu, používať obchádzku cez Hlohovskú cestu a Gajdičovú ulicu. Dôvodom je pokračujúca rekonštrukcia cesty na Murgašovej a sčasti aj na Štúrovej ulici. Práce sú poslednou súčasťou projektu

rekonštrukcie najfrekventovanejšej cestnej trate od centra mesta k železničnej stanici, ktorý mesto chcelo dokončiť ešte v tomto volebnom období.

Už dnes je opravená cesta, vedúca okolo činžiakov a spájajúca Štúrovu ulicu s Gojdičovou. K pôvodnému projektu rekonštrukcie častí Murgašovej a Štúrovej ulice sa postupne pridružilo aj vybudovanie spojovacích ciest od starších bytoviek naľavo aj napravo od Štúrovej ulice. Do konca augusta mali byť dokončené práce tak, aby Murgašova a Štúrova ulica boli odovzdané do užívania, no pre viaceré príčiny práce meškajú a projekt novej komunikácie aj s novými chodníkmi bude odovzdaný pravdepodobne do polovice septembra.

Dnes už realizátori stavby pripravujú aj práce na rekonštrukciu ciest pri bytových domoch na Nádražnej ulici, pri tzv. Kolóniách, ktoré sa začnú ihneď po dokončení rekonštrukcie Štúrovej ulice. Pri bytovom dome oproti predajne večierky (starej lekárne) vzniknú aj nové plochy na parkovanie a nový chodník pri bytovke. Úpravy tak nielenže vylepšia občiansku vybavenosť v tejto frekventovanej a husto obývanej časti mesta, ale takisto esteticky skultivujú výzor tejto lokality.

(jh, foto autor)

DOBUDUJÚ VODOVOD NA DLHEJ ULICI

V súčasnosti sa v meste opäť rozvíja záujem o individuálnu bytovú výstavbu, resp. o výstavbu rodinných domov. V lokalitách, kde nie sú privedené siete energií, resp. chýba infraštruktúra, vzniká však staviteľom prob-

lém. S podobnou komplikáciou sa obrátili na vedenie mesta stavitelia štyroch domov na Dlhej ulici, ktorí od mesta požadovali pomoc pri zabezpečení vody do svojich nových domov. Svoju žiadosť adresovali najskôr spoločnosti TAVOS, no tá komunikovať s vlastníkami odmietla s vysvetlením, že rokať môžu len s mestom. Mesto v záujme pomôcť stavebníkom na seba prevzalo administratívnu a realizačnú časť projektu, vlastníci pozemkov a domov zasa jeho finančné zabezpečenie. Vedenie mesta sa s vlastníkmi parciel dohodlo o zriadení vecného bremena, aby mesto mohlo fyzicky stavbu realizovať. Na Dlhej ulici sa tak začne s dobudovaním hlavnej vetvy vodovodu, resp. predĺžovaním jestvujúceho verejného vodovodu. Realizácia stavby tak zabezpečí dodávku vody pre štyri už jestvujúce domy a perspektívne aj pokračovanie hlavnej vetvy do ďalších asi ôsmich domov, ktoré ešte na východnej časti ulice môžu vzniknúť. Keďže vodovodné prípojky sú už pokladané za súčasť nehnuteľností, prípojky do domov a vodovodné šachty si už budú stavitelia realizovať sami. Po dokončení stavby ju mesto odovzdá do majetku TAVOS-u. Takýto model spolupráce so záujemcami o individuálnu výstavbu mesto používalo aj v predchádzajúcich prípadoch a predpokladá sa, že takto bude v podobných prípadoch postupovať aj v budúcnosti.

(jh)

OPRAVENÉ PRELIEZKY UŽ SLÚŽIA DEŤOM

Mesto pred pár dňami v zátvore medzi Štúrovou a Gojdičovou ulicou postavilo zre-





konštruovaný komplex preliezok pre deti, ktorý bol pôvodne umiestnený vo dvore farskej záhrady, no v ostatných rokoch bol úplne nefunkčný. Pred časom sa mesto dohodlo so súčasným správcom farnosti Patrikom Bacigálom a organizáciou Slovenský orol o vrátení detského komplexu mestu. S pomocou členov dobrovoľného hasičského zboru preliezky postupne opravilo a už aj osadilo na novom mieste na Štúrovej ulici. V súčasnosti komplex ešte nie je úplný, čaká sa ešte na dokončenie opravy a dodanie niektorých preliezok. Poslanci zvolili toto miesto z viacerých navrhovaných lokalít z dvoch dôvodov: budú tu azda najlepšie dostupné pre čo najviac rodín s deťmi a zároveň táto lokalita je v meste jednou z najbezpečnejších pre hrajúce sa deti, kde príjemnú kulisu pre deti, ale aj starších robia vysadené stromy a osadené lavič-

ky. Aj keď na komplexe je umiestnené upozornenie, že sú určené pre deti do desať rokov, obyvatelia sa postažovali, že musia dohovárať 18- aj 20-ročným mládežníkom, ktorí si ich mylia s kratochvĺkami, určenými pre nich. Pritom oprava týchto detských atrakcií je náročná, pretože si okrem opravy vyžaduje aj demontáž a montáž súčastí komplexu. Tak azda ak už nie vlastný rozum, tak aspoň karhavé slovo starších predĺži ich životnosť, aby z nich mohli mať radosť deti.

(jh)

VESELO

AJ BEZ ALKOHOLU

Na pozvanie členov hlohovského Klubu Archa sa už po druhý raz stretlo vyše päťdesiat členov klubu, ich rodinných príslušní-



kov, priateľov a hostí na opekačke, ktorú si pripravili v sobotu 19. júla v leopoldovskom kynologickom areáli pri pevnosti. Organizátori zabezpečili špekáčiky, zemiaky, klobásy či slaninu, leopoldovskí členovia klubu sa zasa postarali o technické zázemie, a tak popoludňajšia sobotná záhradná párty v príjemnom tichom prostredí sa vydarila k úplnej spokojnosti. Ba nechýbali na nej ani dobré koláčiky či zákusky, o ktoré sa postarali najmä dámy. Priateľské stretnutie sa začalo o 14. hodine a pribúdajúcim časom sa postupne premenilo na klasickú opekačku pri rozhovoroch aj pri gitare, ktorú svojim priateľom predstavil jeden z hosťujúcich účastníkov. Toto je jedna z foriem, ako abstinenti prirodzene zapájajú do svojho klubového života aj svoje rodiny a svojich blízkych, udržiavajú priateľstvá a prirodzene sa podporujú. Členovia hlohovského klubu zasa takto navštevujú podujatia iných klubov, napríklad turistický výlet na Jahodník, spojený s varením kapustnice alebo gulášu, ktorý vždy 1. mája organizuje trnavský klub Klus, prípadne organizujú maškarné plesy pre deti, plesy alebo zábavy pre dospelých a podobne.

(jh, foto: Tibor Heliének)

DO PRÁCE NASTÚPILA ŠTVRTINA POBERATEĽOV SOCIÁLNYCH DÁVOK

Štát sa rozhodol prostredníctvom drobných prác v obciach a mestách motivovať či aktivovať všetkých poberateľov dávok v hmotnej núdzi. Jedným z cieľov projektu je to, aby si zachovali pracovné návyky, druhým zasa naštartovanie motivácie, aby si iniciatívnejšie hľadali stabilné zamestnanie. Zákon týmto občanom s platnosťou do konca tohto roka ustanovil povinnosť odpracovať 32 hodín mesačne, a to podľa požiadaviek mesta, resp. po vzájomnej dohode v 8-hodinových pracovných blokoch alebo v stanovených intervaloch. Od augusta tak pri menších obecných prácach pomáhajú dve skupiny. Prvú tvoria poberatelia dávok

v hmotnej núdzi, ktorých bolo v meste ku koncu júna 51, no v skutočnosti ich do práce nastúpilo len deväť. Povinnosť sa netýkala chorých poberateľov a tých, ktorí podpísali vyhlásenie, že neakceptujú ponuku, no v tom prípade stratili nárok na poberanie dávky. Svoje rozhodnutie však môžu v období platnosti nariadenia zmeniť a poskytovanie dávok im bude obnovené. Druhú skupinu tvorili vykonávatelia aktívnej činnosti, ktorých počas vykonávania prác pre mesto štát motivuje aktívnym príspevkom vo výške 63 eur mesačne, vyplácaným spolu s dávkou v hmotnej núdzi. V meste podmienky na zaradenie do tejto skupiny spĺňalo 19 obyvateľov, z nich do práce na stanovený 64-hodinový mesačný úväzok nastúpilo osem a zotrváva v nej päť, pretože napríklad dvom sa už podarilo nájsť si prácu. Občania v meste spolupracujú pri čistení vsakovacích šácht, záhonov, upratovaní verejných priestranstiev, natieraní oplotenia mestského cintorína a pri ďalších prácach.

(jh)

Z POLICAJNÉHO ZÁPISNÍKA

Až trojročné väzenie hrozí 19-ročnému Leopoldovčanovi, ktorého obvinili z drogovej trestnej činnosti. Podľa trnavskej policajnej hovorkyne Martiny Kredatusovej bol zatknutý Národnou kriminálnou agentúrou ešte v marci v Hlohovci pred svojou strednou školou. Podľa hovorkyne pri prehliadke mu bolo nájdené vrečko so sušenou marihuanou a podľa expertízy išlo o tri dávky.

Okresný súd v Trnave potrestal muža, ktorý vlni v októbri v našom meste zavinil útok argentínskej dogy na osemročného Mateja. Trestným rozkazom mu vymeral trest odňatia slobody v trvaní osemnásť mesiacov s podmieneným odkladom na dva roky. Zároveň rozhodol o vyplatení bolestného a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa dieťaťa. Trestný rozkaz už nadobudol právoplatnosť.

(mj)

Klub, ktorý potrebuje dôveru... a čas

Medzi „vekovo“ najstaršiu leopoldovskú či mesteckú spoločenskú aktivitu sa bezosporne zaraďuje futbal. Dostal sa za tých stodva rokov existencie z námestia až na Trolasky, športovo preskákal od tretej ligy po tú dnešnú VI. ligu oblastného futbalového zväzu Trnava. Nie je to tak dávno (ak tridsať ostatných rokov nie je to najcharakteristickejšie pre leopoldovský futbal), čo bývalý Slovan či Lokomotíva a tiež terajší MTK „športovo obliekal“ od šiestich rokov (prípravky) až po dospelácku I. A triedu (terajšia IV. liga) v nedeľu čo nedeľu stovku futbalistov.

Ale to sú už roky „odišlé“ a dnes to vyzerá trochu inak. To materiálne vybavenie má na tento ligový priemer a nevelká náročnosť stačiť. Objekty a hracie plochy to potvrdzujú. Je aj stále pár ľudí ochotných nielen starať sa, ale aj zodpovedať za to, aby taká, aká je prezentácia, bola aj športová reprezentácia mesta, od ktorého sa akosi viac čaká, no ako aj terajší tréner Richard Slovák výstižne dokreslil, ...menej detí sa v Leopoldove rodí a z toho vybrať pre kvalitu, je aj tej domácej kvantity málo...

No a pre pravdivosť slov a možnosti skutkov pozrime sa, aj keď okrajovo, ako to v tom našom futbalovom prostredí a vo futbalových garnitúrach vlastne je. Tréner Richard Slovák, leopoldovský rodák, už pár rokov „míňa“ svoj voľný čas s futbalom. To, že pred dvadsiatimi rokmi začínal u trnavského pána Blažu, pochvaľujem. Ten si ho vytipoval a vybral z leopoldovského regiónu a snáď aj preto ako mládežník z Leopoldova nosil pár rokov dres trnavských *bílích anđelov*. No a preto, že ho to baví a chcel čosi futbalu vrátiť, práve jemu som adresoval pár viet – ako sa sem-tam ľudovo vraví... do živého. Do leopoldovského, súčasného...

Richard, nechajme podrobnú históriu. V Leopoldove sa ľudia naučili chodiť na futbal. Ba boli časy, že ich tam bolo viac ako v kostole. No mali čosi spoločné – verili celému realizačnému kolektívu a bolo ich aj viac...

-Ak by sme chceli zapochodu a v rozohraných súťažiach tohto ročníka a hovoriť o všetkom, čo s tým súvisí v priebehu ročníka, vyžadovalo by si to veľa času. Všetci (prípravka, žiaci i



Káder MTK Leopoldov po víťazstve na II. ročníku futbalového turnaja v Červeníku (turnaj susedov Leopoldov, Červeník, Trakovice, Žlkovce; tréner MTK R. Slovák – horný rad tretí sprava; najlepší brankár turnaja Š. Malý – spodný rad, druhý zľava).

seniori) hráme oblastnú súťaž podľa výkonnostnej úrovne. Áno, nenašli sme dorast. Nie je nás v tejto kategórii toľko, aby to ozaj nemusela byť „cudzinecká“ légia. Je to aj dôsledok a chyba niekoľkých rokov späť – ale v podstate aj skutočnosť, že takéto vekové kategórie nemáme pre futbal aspoň trochu reprezentatívne. Tiež ako šafránu máme trénerov a vedenia mužstiev. A, pravdupovediac, ani do vedenia MTK sa funkcionári s konkrétnym podielom nehrnú. A preto hľadáme čas, ľudí a vzťahy. Ak sa súčasné kádre udržia do konca súťažného ročníka, hľadáme dookola – trebárs ešte tých dvesto dní, pretože potom budeme futbalovo starší.

Ale že to nie je s tohtoročnými športovými výsledkami, najmä nášho áčka, také zlé...!?

-Trochu sme sprítomnili možné. Vypustili sme vekovú kategóriu dorastu. Časť prešla k seniorom, zostatok sme dali na ročné hostovanie do Hlohovca a Červeníka. Žiaci po minuloročných úspechoch (1. miesto – tréner J. Beko) pokračujú, prípravka tiež. Seniori tvoria 18-členný káder (pozri foto po víťazstvách v príprave na turnaji v Červeníku – Žilkovce 4:1, Červeník 6:0), v ktorom si doteraz rozumejú. Vrátili sa J. Bachňák, S. Piovarčí, L. Švestka a D. Ajpek, a aj iní vravia, že sa dá na ich futbal pozeráť (majstrovské stretnutia Zavar 1:0, Červeník 6:2, Hrnčiarovce 3:1). Sám ste vo Frašťackých novinách napísali s otáznikom ...svitá na lepšie futbalové časy? Ja by som to Leopoldovu želal zo srdca.

Teda skúsíte takýto optimizmus udržať, no iste si čosi želáte...

-Tých želaní by bolo viac, ale najreálnejšie a najpotrebnejšie je nielen hovoriť o problémoch; tým veci nepomôžeme. Toto malé mesto nestratilo ľudí, ktorí ako bývalí fanúšikovia či aktívni športovci v ňom žijú ďalej. Skúsme sa vrátiť do obdobia, keď nás, mŕňajúcich čas trebárs pre šport, bolo viac. Rodičia i tí starší tvorili futbalové rodičovské združenia a aj tí majetnejší pomohli sponzorstvom. Verím, že dobré výsledky si získajú aj takúto dôveru.

Taký malý krôčik v tohtoročnej futbalovej lige, kde pôsobia Leopoldovčania, cítiť.. A to sú nielen posledné výsledky áčka.. Videl som, a pochvalujem to, že také želateľné rodičovské futbalové združenie tu ožíva. Športovo ožil Ivan Hegedüs, bývalý futbalista na pohľadanie, a s ním takmer dvadsiatka futbalových štamperlíkov.. A čudujte sa – aj do dvadsať rodičov tejto prípravky. Teda – dá sa to. A ja sa teším hegedüsovcom a aj ostatným výsledkom, ktoré robia česť a pochvalu Leopoldovu!

Pripravil Róland Osvald.

Foto: dros

Redakčná poznámka: Autor si v tomto roku pripomína 60. výročie aktívneho športového života, keď v roku 1954 začal pôsobiť ako dorastenec Slovanu Leopoldov a v nasledujúcich desaťročiach bol s leopoldovským futbalom spätý nielen ako hráč a tréner, ale aj ako organizátor športového života a predseda telovýchovnej jednoty.

Na ľahu je predseda SOKŠ

Predseda Slovenskej organizácie kompozičného šachu Bedrich Formánek (* 1933) z Bratislavy poskytol pre náš časopis krátke interview a súčasne pripojil aj šachový diagram ako názornú ukážku svojej pomoci začínajúcim šachovým skladateľom:

Kedy ste nastúpili do funkcie predsedu SOKŠ a aké ciele ste si určili pri nástupe?

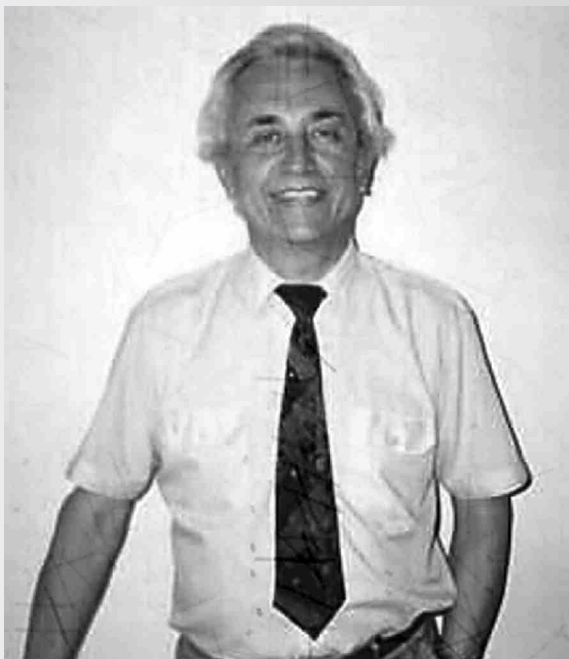
Nášu organizáciu sme založili v polovici 20. storočia (presne 28. júna 1952), ale vtedy sa volala "iba" Problémová komisia Slovenského šachového zväzu. Hneď ma zvolili za predsedu a v tejto funkcii som vydržal v podstate do konca r. 2004 (teda 52 rokov a 6 mesiacov). Ale ešte raz som "nastúpil" do funkcie predsedu (už SOKŠ) r. 2012... Ciele boli vždy jednoduché a zložité zároveň: pozdvihnúť slovenský kompozičný šach na kvalitatívne aj kvantitatívne čo najvyššiu úroveň.

Ako sa vám darí tieto ciele plniť?

Naozaj sa veľa podarilo: vychovali sme tisíce riešiteľov a stovky skladateľov a kompozičný šach na Slovensku sa vyšvihol na svetovú úroveň. Samozrejme, za úspechmi je veľa práce - vydávanie časopisov a literatúry, organizovanie súťaží a školení, krúžková činnosť, propagácia kompozičného šachu, kde sa len dá, atď.

S akými problémami najviac zápasíte pri vašej práci? Kde hľadáte skryté rezervy?

Momentálne najväčším problémom je veľký nedostatok peňazí. Bohužiaľ, necítíme dostatočnú podporu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a žijeme v podstate z príspevkov členov. Jedinou "skrytou" rezervou sú 2 % z daní...



Ste spokojný s úspechmi slovenských kompozičných šachistov v domácich a zahraničných súťažiach jednotlivcov i družstiev vrátane riešiteľských v posledných rokoch?

Som veľmi spokojný. Výborné výsledky dosahujeme vo svetových skladateľských súťažiach, na majstrovstvách sveta a rozličných významných medzinárodných turnajoch. Trochu slabšie je to teraz s našimi riešiteľmi, ale to by si vyžiadalo hlbší rozbor.

Ako je na tom slovenský ženský kompozičný šach?

Bohužiaľ, je to u nás chlapská záležitosť. Ale aj vo svete sú ženy - skladateľky mimoriadne zriedkavým javom. Jedinou skutočne významnou výnimkou je momentálne Lotyška Jūlija Visocka.

Časopis Pat a mat je pravdepodobne na Slovensku jediným šachovým periodikom v oblasti printovej tlače. Akým spôsobom sa darí udržiavať jeho existencia?

Našťastie, máme už niekoľko veľmi dobrých dobrovoľných redaktorov. A žijeme z príspevkov predplatiteľov, čiastočne aj zahraničných.

Ste spokojný s kvalitou a kvantitou šachových rubriek v slovenských denníkoch?

Nateraz máme jedinu plnohodnotnú rubriku - v denníku Pravda (každý štvrtok). Ale treba povedať, že množstvo otázok, ktorým sa predtým venovala denná tlač (a netýka sa to len kompozičného šachu), prechádza dnes na internet. Práve v tomto období pracujeme na príprave novej reprezentačnej internetovej stránky SOKŠ.

V čom vidíte význam zakladania šachových rubriek v lokálnej i regionálnej tlači?

Nech to je kdekoľvek, je užitočné, keď sa o tomto krásnom odvetví rozumovej činnosti píše. Bodaj by si šachový diagram našiel cestu do každého časopisu, aj lokálneho a regionálneho.

Akým spôsobom by ste im mohli pomôcť z pozície predsedu SOKŠ?

Ak by nás požiadali, niečo už vymyslíme. Adresa je formanek@stuba.sk.

Nájdete si popri vašej náročnej práci čas aj na šachovú kompozíciu?

Po osemdesiatke nemá už človek veľa náročnej práce. Ale vyslovene odpočívať by som zrejme nevedel. Takže medzi rozličnými činnosťami a koníčkami sa vždy nájde čas na tvorbu, i keď teraz už viac vo forme pomoci menej skúseným, alebo priamo začínajúcim šachovým skladateľom.

Napríklad: **František Šimko**, Prakovce a **Bedrich Formánek**, Bratislava

1. pochvalná zmienka, Pravda 2010-2011



Pomocný mat 3. ťahom, 2 riešenia (2 – 7)

Riešenie: **I. 1.Sc4** Sb3! 2.Sa6 Sf7 3.Sb7 Se8 mat, **II. 1.Sf7** Se6! 2.Se8 Kc4 3.Sd7 Sd5 mat. Geometricky zaujímavé súboje čierneho a bieleho strelca, zakončené modelovými matmi. Tu som pomohol staršiemu šachistovi z obce, kde mnoho ľudí hrá šach...

(Pozn. redakcie: V pomocnom mate začína čierny a pomáha bielemu, aby mu dal mat 3. ťahom.)

Za rozhovor ďakuje Gorazd Kollárik.

Šachová partia pre zábavu i poučenie:

Biely: **Jan Dobruský**

Čierny: **František Moučka**

Praha 1891

1.e4 e5 2.Jf3 Jc6 3.Sb5 Jf6 4.0-0 Jxe4 5.d4 Se7 6.De2 Jd6 7.Sxc6 bxc6 8.dxe5 Jb7 (Vznikol tzv. variant Rio de Janeiro v Španielskej hre, ktorý bol veľmi populárny v 19. storočí a dnes je medzinárodne označovaný ako C67.) **9.Jc3** (Iná možnosť bieleho je: 9.b3 0-0 10.Sb2 Jc5 11.Jd4 Sa6 12.c4 Je6 13.Jd2 ako sa stalo v partii Pillsbury - Shawalter, New York 1893.) **9. - 0-0 10.Jd4** (Alebo: 10.Ve1 Jc5 11.Se3 Sa6 12.Dd2 Je6 13.Vad1 d5 14.exd6 cxd6 15.Jd4 Jxd4 16.Sxd4 s minimálnou výhodou bieleho podľa partie Lasker - Levitsky, Moskva 1896; 10.Vd1!? Karpov - Korčnoj, Merano 1981.) **10. - Jc5** (Dnes je moderný ťah 10. - Sc5 11.Vd1 Ve8 12.Sf4 Sxd4 13.Vxd4 d5 s rovnováhou.) **11.Df3** (11.Vd1 De8 12.Jf5 Sd8 13.b4 d6 14.bxc5 Sxf5 15.cxd6 cxd6 16.Vxd6 Sa5 17.De3 Sb6 18.De2 Sa5 19.De3 f6 20.Sa3 Dxe5 21.Dxe5 fxe5 22.Vxc6 Sd7 23.Vc5 Sb6) **11. - De8?!** (Lepšie je 11. - f6!? 12.Dg3 fxe5 13.Dxe5 d6 14.De3 Sf6 15.b4 Ve8 16.Dd2 Je6 17.Jxc6 Dd7 18.b5 a6 19.Jb4 axb5 20.Jbd5 Sd8 21.f4 c6 22.f5 Da7 23.Kh1 Jd4 24.Jb4 Sd7 25.Sb2 c5 atď.) **12.Dg3 Kh8 13.f4 f5 14.Ve1 d5 15.exd6 cxd6 16.b4 Jb7?** (Čierny sa mohol zachrániť po 16. - Je4!? 17.Jxe4 fxe4 18.Vxe4 Df7 19.Db3 Dxb3 20.axb3 Sf6 21.c3 c5 22.bxc5 dxc5 23.Je2 Sf5 24.Ve3 Sc2 25.- Sa3 Vac8 26.Jg3 a5 27.Sb2 Va8 28.Va3 Vab8 29.Ve2 Sd1 30.Ve1 Sc2 31.Vxa5 Vxb3 32.- Sa1 Sxc3 33.Sxc3 Vxc3) **17.Jxc6! Dxc6 18.Vxe7 g6?** (Lepšie sa mohol čierny brániť po 18. - Vg8! 19.De3 Sd7 20.b5 Dc7 21.Sb2 Dc5 22.Df2 Vad8 23.Vae1 Vde8 24.g3 Dxf2+ 25.Kxf2 Jc5 26.Sa3 Vxe7 27.Vxe7 Ve8 28.Vxe8 Sxe8 29.Sxc5 dxc5 30.a4 Kg8 31.a5 Kf7 32.b6 axb6 33.axb6 Sc6 34.Ja4 Ke7 35.Jxc5 Kd6 36.Jb3 Se4) **19.Sb2 Kg8 20.Jd5 Vf7 21.Ve8+! Dxe8 22.Dc3** a čierny sa vzdal.

Jan Dobruský (1853 - 1907) bol všestranným českým šachistom, a to nielen silným praktickým hráčom, ale aj výborným šachovým skladateľom. Zložil celkovo asi 250 šachových skladieb s prevahou trojťažiek a štvorťažiek. Bol vo svojej dobe jednou z hlavných osobnos-

tí českého šachového života. Vyštudoval právo a bol advokátom. Pripravoval šachové rubriky pre *Světozor* a *Humoristické listy*. František Moučka (1854 - 1898) bol prvým českým šachovým novinárom. Zakladal alebo viedol šachové rubriky v novinách a časopisoch. Najpopulárnejšia bola v *Zlatej Prahe*. Významne sa zaslúžil o založenie šachových spolkov v Čechách.

(GK)

Šachové okienko

Autorom skladby na diagrame je známy slovenský šachový skladateľ pochádzajúci z Kozároviec, ale už viacero rokov obyvateľ Bratislavy, dožívajúci sa 11. augusta významného životného jubilea – 70 rokov. Prvotinu mal uverejnenú r. 1961 v denníku *Smena*. Poctivo si vedie evidenciu svojich uverejnených skladieb. Ich počet k 28. februáru 2014 bol nasledovný: dvojťažky - 385, trojťažky - 185, mnohotažky - 80, pomocné maty - 190, samomaty - 130, sériovo pomocné maty - 5 a exoulohy - 425. Z celkového počtu 1400 skladieb získal asi 450 vyznamenaní a z toho asi 140 cien. V Albumoch FIDE 1914 – 2009 dosiahol 19,95 bodu. Je absolventom Filozofickej fakulty UK v Bratislave s aprobáciou: nemčina - slovenčina. Viacero rokov pôsobil ako stredoškolský pedagóg na Gymnáziu v Zlatých Moravciach (1967 – 1993), kde viedol šachový krúžok ako nepovinný predmet. Medzi členmi krúžku boli i neskorší majstri Slovenska vo svojej vekovej kategórii. Je ženatý, má štyri deti a päť vnúčat. V súčasnosti je pracujúcim dôchodcom v Bratislave. Stal sa majstrom Československa v trojťažkách (1963 - 1965) a vo dvojťažkách (1979 - 1981). Bol vyhlásený za najlepšieho skladateľa Slovenska za rok 1982. Stal sa majstrom športu v kompozičnom šachu (1985), medzinárodným rozhodcom FIDE (1987) a majstrom FIDE (1990). Jeho tvorba sa vyznačuje mnohostrannosťou a vysokou originalitou. Objav cyklickej zámeny obranných motívov dostal jeho meno a viedol k vytvoreniu tzv. Slovenskej školy. Ako redaktor pracoval aj v šachových periodikách (*Šachové umenie*, *Slovenský šachový bulletin*). Biely ťahá a dá mat 2. ťahom. Pri riešení si treba dať pozor na zvodnosti: 1.Je3+?, 1.Vb8? a 1.c8V? Dvojťažka je už šiestou originálnou skladbou v našej riešiteľskej súťaži. K narodeninám Karolovi želáme pevné zdravie do ďalších rokov života, rodinnú pohodu a veľa potešenia pri skladaní nových skladieb!

Skladba č. 16
Karol Mlynka
Originál

Riešenie pošlite na e-adresu: casopis@leopoldov.sk alebo priamo na MsÚ v Leopoldove do 30. 9. 2014. Jeden vyžrebovaný riešiteľ bude finančne odmenený.

Riešenie skladby č. 15 (Packa): Zdanlivé hry: 1. - Jd1 ľub., Jf2 ľub. 2.Je3, Se2 mat
Zvodnosť 1.Dg3? tempo, 1. - Jd1 ľub., Jf2 ľub., h2 2.Je3, De1, Dg2 mat, vyvrátenie zvodnosti 1. - Jd3! Rieši: **1.Se1!** tempo (nevýhoda ťahu), 1. - Jd1 ľub., Jf2 ľub., K:e1 2.D:f2, Dh1, Dg1 mat.
Ako výherca za správne vyriešenie skladby č. 15 bol vyžrebovaný Milan Nemček z Vrútok. Blahoželáme!

(GK)



Mat 2. ťahom (6 - 1)

VČERA, DNES A ZAJTRA (5)

Hnízdo alebo Matulka – Obecná škola alebo Cesta do hĺbín študákovy duše

Myslím si, že oboje.

Pred rokmi incident na základnej škole v Trenčíne, po ktorom odišiel zo školskej praxe jeden pedagóg, na chvíľu otvoril otázku telesných trestov na školách. Vdačné to krmivo pre bulvárne noviny, ohlupujúce národ bombastickými titulkami o agresivite učiteľov a telesných trestoch. Nevieť, či by som mierny úder otvorenou dlaňou – facku – zaradil medzi telesné tresty. Pochybujem, že sa niekto s ňou vo svojom živote na tvári nestretol. Ak sa povie, že je to jasné ako facka, znamená to, že je to jednoznačné a jasné. Fackou dostávaš jednoznačný signál, že si prekročil únosnú hranicu, ale máš šancu sa spamätať, tak ako sa kriessia ľudia v mlobách. Moje facky si celkom dobre pamätám, neviem, či ich bolo veľa alebo málo. V každom prípade som ich necítil ako telesný trest, ale ako významné napomenutie. Samozrejme, boli aj v škole, väčšinou sme za ne vďační, pretože vtedy vyzerala škola trochu inak.

Ešte v predzamatovom období som sa zastavil v mojej bývalej základnej škole v Hlohovci. Písal sa rok 1983 a bol som priam šokovaný z hluku, arogancie a bezmocnosti učiteľov pri zvládání desať- až pätnásťročnej svorky rútiacej sa k obedu. Je dnes už táto situácia lepšia? Možno.

Ak si však pozrieme oba, v titulku spomínané skvelé filmy zo študentského života, ktoré, našťastie, pravidelne uvádzajú všetky televízie, ani jeden nehovorí o ideálnej až asketickej škole. Naopak, Ždimera píše milostné listy, Kulík má hrozný prospech, Peterka neustále číta pod lavicou, píše sa ťaháky, karikujú sa učelia. Napriek tomu je všade cítiť vzájomný rešpekt. To platí aj vo vzťahu učiteľ a rodič. Napriek komediálnemu žánru je koniec s dobrosrdečným profesorom Matulkom priam dojímavý. Učiteľ Hnízdo v Obecné škole už používal trstenicu a jeho rituál mal povýšiť každú exekúciu na výchovný prvok. Možno namietnete, že sú to iba dramatické diela, ale aj po vlastných skúsenostiach zo školských lavíc si myslím, že to bol realistický pohľad na vtedajšie študentské pomery.

Dnes je učiteľ pre spoločnosť okrajovou záležitosťou. Štát síce od každého vyžaduje vysokú kvalifikáciu, ale často ho nepodporí ani finančne, ani mu nevytvára pokojné a najmä stabilné pravidlá pre náročné povolanie. Rodina niekedy zlyhá v základných funkciách a učiteľ má právo sa iba prizerať. Často nemôže podporovať niečo, čo si mnohí žiaci neprinášajú z domova. Arogancia, neúcta, zloba aj násilie je ťažko riešiteľné dobrým slovom alebo kárním. Je pravdou, že sa dostávame do štádia, keď je facka už zbytočná a neúčinná. Navyše, niektorí rodičia sa nápadne podobajú svojim deťom a potom už učiteľovi zostáva iba pasívna rezistencia alebo odchod zo školstva. Aj my všetci sa iba prizierame, ako sa tlupy soplíkov potulujú v noci po krčmách, rozbíjajú, čo im príde do cesty, a nezriedka ohrozujú seba aj svoje okolie.

A je to jasné ako facka; možno keby nejakú v živote dostali včas, mohlo by sa nám všetkým žiť pokojnejšie.

Našťastie, videl som aj iných, súčasných žiakov, ktorí sa podobali filmovej septime a takí si zaslúžia učiteľov, ktorým je ich zamestnanie poslaním. Na prahu nového školského roka všetkým aj sebe želám výborne fungujúcu školu, kde láskaví aj prísni pedagógovia odovzdávajú mladým to najlepšie, a aby podobných úvah, aké som písal dnes, bolo na stránkach časopisov čo najmenej.

Vojtech Moravčík

Spoločenská kronika

Júl - august

Narodili sa

Tomáš Rác
Kristína Korbeličová
Mia Žovínová
Ema Vančová
Peter Hromada
Šimon Ambruš

Naši jubilanti

Ivan Adamkovič
Pavol Gnip
Milan Klačman
Miloslav Knobloch
Luboš Kuzma
Lubomír Ščipák
Jozefína Tóthová
Mária Atalovičová
Magdaléna Bodická
Margita Gažíková

Viola Chalmovianská

Milan Chrupka

Marek Javor

Terezia Krausová

Magdaléna Lešayová

Bernardína Puterová

Miroslav Uherčík

Emil Hargaš

Ing. Vladimír Jambor, CSc.

Ludovít Margitai

Magdalena Oborilová

Jozef Vaško

Mgr. Emília Harsányiová

Ludmila Ottingerová

Mária Kadlečíková

Michaela Kubíčková

Mária Kudlová

Samuel Lehotský

Dezider Zverina

Oľga Horváthová

Irena Ottingerová

Emília Skákalová

Mária Kadlecová

Mária Matejčíková

Mária Vykopálová

Opustili nás

Elena Čulagová

Jozef Miklo

Jozef Ondrejčíka

František Žovín

Dáša Budaiová

Amália Bednáriková

Anna Lacková

Spracovala

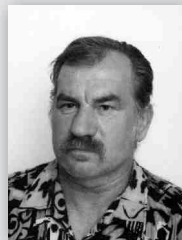
Mgr. Viera Lietavová.



SPOMIENKA

Dňa 26.9.2014 si pripomíname prvé výročie, čo nás navždy opustil náš milovaný manžel, otec a dedko Anton Kadlečík z Leopoldova.

S láskou spomínajú tí, ktorí Ťa veľmi milovali a ktorým veľmi chýbaš.



časopis obyvateľov Leopoldova

Ročník: 28. Vydáva: Mesto Leopoldov. Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Hlohovská cesta 2, 920 41 Leopoldov; IČO: 00312703. Redakčná rada: Juraj Hladký – predseda, Mária Moravčíková, Kristína Bajtalová, Martin Jurčo. Asistentka: Marieta Patajová. Telefón: 033/734 22 07. Fax: 033/734 23 88, casopis@leopoldov.sk. Vychádza šesťkrát ročne. Inzercia v redakcii. Cena výtlačku: 0,33 EUR. (10 Sk) Náklad: 499 ks. Tlač: VM-print Leopoldov. Distribúcia: Rozširuje sieť domácich predajcov. Evidenčné číslo: EV 4016/10, ISSN 1339-4290. Vyšlo: september 2014



Foto: V. Moravčík, J. Hladký